

Naujienu Antroji Dalis

NR. 521

CHICAGO LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

O'Henry

GIMININGOS SIELOS

Vagis greit įsmuko į kambary pro langą ir sustingo vietoje, norėdamas apsipažinti su aplinka. Kiekvienas save gerbiąs vagis iš pradžių susipažįsta su svetimu turtu ir tik po to ima jį grobti.

Vagis buvo įlindęs į privatų atskirą namą. Dūrys buvo užkalto, vijokliai neapkarpyti — tai liudijo, kad namų šeimininkė sėdi šiuo metu ant marmuro laiptų kur nors prie vandenyno ir pasakoja kuriam nors jaunam, sportiškai apsirengusiam, vyrui apie savo kilnius nekieno nesuprastas jausmus. Bet kadangi sezonas buvo jau besibaigias, o trečiojo aukšto langai apšviesti, tai vagis padarė išvadą, kad šeimininkas jau grįžęs namo, kad jis netrukus užgesins šviesą ir eis gulėti. Nes rugsėjis — žmogaus gyvenime ir gamtoje — toks laikas, kai kiekvienas padorus šeimos tėvas nutaria, kad sekretorės ir naktiniai klubai tik tuštybė ir kad reikia tvirtai laikytis doros principų ir mylėti savo nuosavą žmoną.

Vagis užsirūkė cigaretę. Degtuko liepsna apšvietė tai, kas buvo labiausiai pažymėtiną jo veide: ilgą nosį ir išsikūšusius žandikaulius. Vagis priklaušė trečiajai vagių rūšiai. Ši rūšis dar neįstirta. Policija skiria tik dvi rūšis. Padaryti klasifikaciją labai lengva, nes tos dvi rūšys skiriasi tik apikaklėmis.

Jei suimtas vagis neturi baltos apikaklės, tai skelbiama, kad jis — pavojingas nepataisomas išsigimėlis, kad jis prieš trisdešimt metų ištraukė geležinius pančius iš policininko kišenės ir tuo būdu išvengė kalėjimo.

Kitos rūšies atstovas — vagis balta apikakle. Jį vadina vagim — džentelmenu. Dieną jis pusryčiauja, apsvilkęs smokingą, o vakare verčiasi plėšimais. Jo motina — labai turtinga ir garbinga ponija, gyvenanti prašmatniame Ocean Grove, ir kai jį veda į kalėjimą, tai jis pirmiausiai reikalauja brūžeklio nagams ir "Policijos laikraščio". Jis turi po žmoną kiekvienoje valstybėje ir po sužadėtinę kiekviename krašte, o laikraščiai serijomis įdeda jo vedybinės aistros aukų nuotraukas.

Vagis vilkėjo mėlyną megztinį. Šis vagis nepriklausė nei vagių — džentelmenų, nei Pragaro Virtuvės kategorijai. Policijai, be abejonės, būtų sunku priskirti jį kuriai nors vagių rūšiai, nes jai dar nebuvo tekę susidurti su saldžiu, rimtu vagim, nesistengiančiu

nei peraukštai skraidyti, nei tūpti į dugną.

Trečiosios kategorijos vagis ėmė atsargiai judėti pirmyn. Jis buvo be kaukės, neturėjo kišeninės lemputės, nebuvo apsiavęs batų guminiiais padais. Užtat jis pasirūpino trisdešimt aštuono kalibro revolveriu ir kramtė mėtų skonio gumą.

Baldai dar buvo aptraukti apvalkalais. Sidabras dar buvo paslėptas nedegamose spintose. Vagis nesitikėjo turtingo "grobio". Jį viliojo silpnai apšviestas trečiojo aukšto kambaryukas, kur miegojo namo šeimininkas, apsvaigintas visų tų smagumų, kurių jis buvo priverstas ieškotis, idant nežūtų vienatvės prislėgtas. Ten, tame kambaryje, kaip tik reikėjo apsidauryti, ieškant doro, įstatymais leisto, profesionalinio grobio. Gal pavyks rasti šiek tiek pinigų, kokį nors niekniekį su brangakmeniu... trumpai, nieko nepaprasto. Juk jis ėjo ten tik dėl to, kad buvo pastebėjęs atdarą langą.

Vagis atsargiai atidarė duris. Lovoje miegojo šeimininkas, o ant naktinio staliuko be jokios tvarkos buvo išmėtyti įvairūs smulkūs daiktai: suglamžytų banknotų pundas, laikrodis, raktai, keletas cigarečių ir raudonas šilkinis kaspinas. Čia pat stovėjo selterio bonka, be kurios pabudus negalima išsiversti, norint praskaidrinti smeginis.

Vagis atargiai žengė tris žingsnius link staliuko. Miegantis gailiai sudejavo ir atmerkė akis. Tuo pat jis pakiso dešinę ranką po pagalvę, bet nespėjo jos ištraukti.

— Gulėkite ramiai! — visai normaliu balsu tarė vagis, nes trečiosios kategorijos vagys nekalba šnypšdami. Žmogus lovoje žvilgterėjo į revolverio vamzdį ir sustingo.

— Rankas aukštytyn! — įsakė vagis.

Žmogus lovoje buvo ruda žilstelėjusia pleišeto pavidalo barzda, nelyginant dantų gydytojas, kuris moka lupti dantis be skausmo. Jis buvo panašus į garbingą pilietį, bet, tur būt, kentėjo nuo tulžies, o be to, šiuo momentu buvo labai pasipiktinęs vagies elgesiu. Jis atsisėdo lovoje ir pakėlė dešinę ranką.

— Na gi, ir kitą! — pasakė vagis. — Gal jūs kairiarankis ir mokate šaudyti iš kairės. Ar mokate skaičiuoti iki dviejų! Na, greit!

— Negaliu pakelti kairės, — atsakė garbingas pilietis, su-

(Tęsinys 5-me pusl.)

Dienų Skeveldros

1.

Tarp įvairių pastabų ir iškarpy užtinku Henriką Nagį. Jis šiandie lyg ir mano paties mintis ir jausmus išsako:

Dar viena vasara ilgo laukimo didelė geležinkelio stolyje. Mes pradėdam iš lėto, skaudžiai — kaip šaka palengva laužama nuo gyvo kamieno — prarasti viltį. Viltį būti namuos. Ir kiekviena žinia iš namų skamba vis tolimesniam aidu, tarytum kas šauktų iš be galo, be galo toli...

Auga nauja karta jaunų žmonių, kurių akyse teliko vienas kitas žemės siluetas: medis, anos vasaros, baisios vasaros dulkių apneštais lapais; upės vanduo, anos vasaros saulėleidžio rausvumu nulietas; moteris, skarele šluostanti veidą — anos vasaros šaltą ankstyvos dienos drėgmę; dangus, užtvinktas debesų, dūmų, riksmo, anos vasaros išgąsdintų paukščių.

Auga nauja karta, kuri pradeda galvoti apie namų statybą didžiojoje geležinkelio stoties laukiamojoje salėje.

Kodėl pastebėjau, kad *šandie?* Ogi su didžiausiu molonumu skaitau naujuosius "Metmenis" (Nr. 2, 1960 m.).

Čia ne reklama ("Jaunosios kartos kultūros žurnalas" pats save kūrybos mintimis geriausia pristato!), bet nuoširdus begalinėje naktį prasilenkiamam tėvynainiui patarimas: — jei nenori uždusti tarp darbo ir peno, jei nori galvoti ir ieškai — trokšti nežinomo, nesgi galvojimas — kūryba tarpsta smegenų žaidre ir širdies kraujo įaudry, jei... Ak, ką čia daug kalbėti, nedelsmas užsisakyki "Metmenis":

R. Vaitys
926 Hinman Ave.
Evanston, Ill.
Viso labo metams \$4.

"... karta ateina ir mes galime didžiuotis ja. Ir mes turime nepalikti šitų žmonių vieni. Nepadarykime fatališkos klaidos, manydami, kad gyvenisime amžius. Jauni žmonės ateina ir jie labai gerai žino, ko jie nori: iš mūsų vaodvaujančių žmonių, iš mūsų organizacijų, iš mūsų politinių vienetų, iš mūsų kultūrinių institucijų. Pro šio krašto deginančią vasarą, jie mato aną vasarą, kurios dulks krito ant mūsų visų žemės veido kartu su pelenais ir krauju. Jie atsimena savo žemės teslamen-

lą. Jų širdys yra švarios ir jose yra daug vietos nuoširdžiam žodžiui. Jų širdys yra tvirtos ir jos gali daug nusistovėjusio kartėlio ir be-reikalingų kivirčių paversti tikra ir gilia draugyste." (H. Nagys).

Mano bičiuliškas pasveikinimas ir linkėjimai yra tokie: — *Te "Metmenys" paėjęja bent 5-10 metų!*

Tai būtų didelis — didelis laimėjimas ir politinei emigracijai, ir tautai krašte, nesgi, kaip teisingai sušuko lenkai išėdami į Poznanės gatvių brūzdėjimus, —

— Galvojimas turi kolosaliską ateitį!

2.

O dabar užu kaušų ir pakaušų, t. y., ing reikalą eilinį ir kasdieninį: — iktų prašluoti. Ne įgelti, bet išsiaiškinti. Vardan teisybės.

Pas J. Meką ("Aš, Amerika, ir Lietuva") rašoma:

"Mano pagarba Hlasko, kuris grįžo atgal į Lenkiją, kuriam užteko 2 mėnesius pamatyti savo reikalingumą Lenkijoje ir savo beprasmiškumą suvytimą ir mirtį Vakaruos."

Kadgi, Mielasis, Hlasko dar kol kas negrįžo, ir nežinia ar begriš!

Marek Hlasko stebiu (iš lenkų spaudos) nuo pat pirmųjų jo Vakaruos dienų. Dingos, be reikalo jam suteikiama "kraujo vėliavos" ir teisė "kalbėti apie laisvę ir nelaisvę".

M. Hlasko šiuo metu gyvena Izraelyje. Dirba, tiesa, sunkų darbą (po 10 val. kasdien. Likusį laiką prageria. Yra sumanęs rašyti naują apysaką. Bel... Londono "Wiadomości" jam pripažino 100 gvinčių premiją. Jo "Cmentarze" rasta kaip geriausia 1958 m. pasirodžiusi tremtyje knyga ir išleido Parvyžiaus "Kultūra"). Jury komisiją rinko visi "Wiadomości" skaitytojai. Knygos ir autoriai svarstyta viešai ir gana griežtai (tai pabrėžiu tieims, kurie piktinosi kol. J. Kardelio žodžiu Hamiltone, įteikiant premiją už geriausią lietuvišką knygą 1959 m.).

Red. Grydrewski, pvz., teigė, kad "Smentarze" vėl (!) aktualūs, nesgi iš naujo vyksta Gomulkos stalinizacija. Dar jis pridūrė, kad Hlasko raštai pasižymi "psichologine introspekcija", "vulkaningu neraciniu talentu" ir tt. ir tt.

Bet buvo ir priešingų balsų. Pvz. T. Nowakowski teigė, kad Hlasko neatkūrė tikrųjų

(Tęsinys 2 psl.)

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

nuotaikų Lenkijoje, kurios esą labiau komplikotos ir pn. J. Rostworowski (Karolio Huberto sūnus) pasakė, kad Hlasko turi talentą, bet neturi intelekto (kaip, tarkime, Cz. Miłosz). J. Mackiewicz (laišku Jury Komisijai) pastebėjo, kad Hlasko ne tremtinys, bet "susipykęs su režimu". Hlasko gyvena "Liaudies" Lenkijos pasu ir — Londone per diskusijas sušuko: "Grįšiu į Londoną, bet sovietų tanke".

Kodėl negrįžta? Ogi, meilė su viena vokiečių aktorė, o dabar meilė su žyduke iš Tel Avivo, ir paslaptiniai ryšiai su Gomulkos ambasada.

Tas, žinoma, nemažina talento, bet kurgi ir kada "bytnikai" vadovavo planingoms barikadų kovoms?!

3.

Kartų problema, ak, sena sena byla. Kaip "Figaro Littéraire" rašo, Chateaubriand 1831 m. skundėsi, kad viskas pabodę, viskas nusigyvenę — literatūra, ir menas, ir papročiai, ir aistros. Tuo pat metu Lamennais kalbėjo apie jau nebesulaikomą Prancūzijos agoniją (aplink, girdi, dvėselienos dvokas).

Kartų problema... Jaunieji bodisi senųjų palikimu (kokia klaiški našta!), o senieji jaunių nedėkingumu ir tt. ir tt.

Filosofas Rémusat 1842 m. rašė: "Mūsų epochai trūksta didelių žmonių". O ta epocha paliko žmonijos kultūrai, be kitų, šias kūrėjų pavardes: Gay-Lussac, Ampère, Delacroix, Corot, Ingres, Berlioz, Victor Hugo, Vigny, Musset.

Kartų problema... Bet jei jos nebūtų, nebūtų ir pažangos, nerimo, kūrybos. Ar ne?

4.

Vartau "Silva Rerum" ir — sustoju ties Paryžiaus teatrais. Viename jų eina (jau senokai) Anouilho komedija "Hurluberlu".

Štai Generolas. Viskuo jis nusivylė, ir juo visi nusivylė. Teišitikimas geležies reikmenų krautuvininkas. Bet Generolas optimistas. Svarbiausia, — kalba sūniui: — galėti kiekvieną rytą, besiskutant, pažvelgti drąsiai sau į akis.

1940 metais susirišo Generolas su byla, kuri atrodė nevilūška. Bet ji 1941 m. laimėjo. Generolas galėjo avansuoti ir susifinansuoti, bet bijo, kad žmonės jo neįtarytų, kaip lošiko, kuris pastatė ant gero arklio. Pasitraukia į šalį. Juoba jo kaip atrodė garbūs draugai atsidūrė kitapus barikadų.

Kaip priešgina Generolui pavaizduojama karjerininkas Mendigalės. Žiūrėkite, jo tėvas pristatinėjo cementą "Allanto pylimui," ir cementas (tyčia?) buvo blogos sudėties. "Tai tiesa, — tarė Generolas: — kai prasidėjo invazija, jutom einą lyg per sviestą. Ans turėjo ten palikti savo vizitinę kortelę." Pats Mendigalės buvo jaunas rezistencija, bet... kai tėvas girtavo su naciais, jis... klausėsi Londono radijo (ir įsiter-

RAUDONŲJŲ BUOŽIŲ LIZDAI

arba kaip sovietinė tikrovė formuoja žmogų

A. Jonyno želmenys ir šaknys. — Jo paskutinė vakarienė. — Kaip pavadinimas neatitinka turinį. — Prieštaravimų sūkurios.

Okupuotos Lietuvos nesvyruojančiam komunistui, našiam ir gabiam rašytojui A. Jonynui leista viešai daugiau ir atviriau pasisakyti ar parąštyti daugiau negu bet kuriam kitam eiliniam komunistui. Jis vis sielojasi dėl socialistinio realizmo. Ir jo galva nerimsta, kad tas socialistinis realizmas mažai pabojamas. Jis taip pat susirūpinęs ir dėl sovietinio žmogaus formavimosi. Jo įsitikinimu, šiandien jau net socializmo priešai neabejoja, kad Sovietų tvarkomas žemės ūkis ne tik pasivys, bet ir pralenks labiausiai išsivysčiusią kapitalistinę valstybę — JAV ir, suprantama, sovietinės liaudies pragyvenimo lygis visur pirmaus. Esą, kai socializmo priešai tuo jau įsitikino, tai jie pradėjo raudoti apie žmogaus "dvasinių vertybių" stoką Sovietijoje, o tos dvasinės vertybės turi sunaikinti komunizmą. Kartu socializmo priešai dabar labai daug kalbą apie "miglotą

pia Generolas: "Negavai dar už tai medalio?!").

Generolas mėgsta vienvagę, bet ji ne kiekvienam ir ne visada į gerą išeina: "Padėjau minutėlei plunksną į šalį, kad susikauptčiau, ir malau, kad nebeturiu kas pasako"...

Kitame teatre eina Genėto "Negrai". Iš veikėjų tėra balti: karalienė, tarnas, gubernatorius, teisėjas ir misionierius. Šis deklamuoja: "Nuo 2,000 metų Dievas yra baltas, valgo prie stalo, padengto balta drobule, lūpas nusivalo balta servetėle, ima baltas šakutes ir valgo baltą mėsą... Stebi, kaip sninga baltas-baltas sniegas."

Įsiterpia ir karalienė: "Baltumas! Jį paliudija pienas, lelija, balandis, nedegtos kalkės ir šviri sąžinė."

O Negrų choras kartoja: "Mums juoda spalva buvo kunigų, laidotuvininkų ir našlaičių spalva. Bet viskas keičiasi. Viskas, kas minkšta, švelnu, gera ir jautru, bus juoda. Pienas bus juodas, cukrus, ryžiai, balandžiai, viltis bus juoda... Ir sietynai bus iš juodo kristalo. Juoda, juoda..."

Flers ir Caillavot savo komedijoje "Karalius" yra idėję tokį "ispėjimą":

"Esi antisemitas, bet neatsakysi medžiojes pas grovą Izaoką, neatsakysi lėbaves pas grovą Mozę. Esi nacionalistas, bet tavo sferos žmonės stengiasi vesti egzotiškas militardieres. Esi didelis katalikas, bet nesi krikščionis!"

Beje, ar žinote, kad visų didžiausi anti-semitai yra... (semitai) arabai?!

J. Cicėnas

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 4, 1960

asmens laisvę," apie "individualybės iniciatyvą," "dvasinį tobulinimąsi" ir niekas iki šiol aiškiai nepasisakė, kas už tų sąvokų slypi. O tos sąvokos slepia norą išlaikyti sau išnaudojimo teisę, o darbo žmogui pasiūlyti ar palikti "dvasinį tobulinimąsi" ir kelių į miesčioniško individualizmo šunkelius.

A. Jonyno galva:

"Tarybinė socialistinė tikrovė formavo ir formuoja žmoguje tai, kas visų gražiausia: pasiaukojimą, didvyriškumą, didelę ir nesugriaunamą darbo draugystę tarp atskirų žmonių, kolektyvų, tautų. Savanaudiškas "aš", "mano" traukiasi iš žmogaus širdies, užleisdamas vietą aukšties visuomeniškumo jausmams" (žiūr. š. m. "Pergalės" Nr. 2 — Želmenys ir šaknys).

Čia A. Jonynui galėtume priminti, kad niekur kitur nėra taip ugdomas, per akis brukamas asmenybės kultas kaip Sovietų Sąjungoje. Pirštu čia nereikia rodyti į Leninę, Staliną, dabar Nikitą Chruščiovą, kurie kiekvienas atskirai ir visi kartu yra pastatyti prieš visuomenę ir nė vienas jų nepažymėjo "kas visų gražiausia."

Nors A. Jonynas ten pat sako:

"Žmogaus — kūrėjo, asmenybės brendimas mūsų šalyje niekada nevyko ir nevyks kur nors uždaroje celėje ar atsiskyrėlių landynėse. Mes aplamai neįsivaizduojame tokio "tobulėjimo", nes mes priešingai idealistams, nepriešpastomė asmenybės visuomenei, o laikome ją neatskiriama visuomenės dalimi."

Ir čia būtų vietoj paklausimas, o ką sako mokinių bendrabučių steigimas, komjačekos uždoros nuo visuomenės gyvenimo, galop įvairiems rinkimams tik vieno kandidato sąrašo išstatymas ir viso gyvenimo tvarkymas iš viršaus į apačią ir pačioje viršūnėj tupint vienai asmenybei, kuriai kultūrai turi nukalti visa kompartija?

Bet ne tas reikalas.

Visą tą Maskvos chemikalais išskalautų smegenų teigimą sugriauna pats A. Jonynas savo satyrine apysaka "Paskutinė vakarienė," kuri yra atspausdinta š. m. "Pergalės" Nr. 1.

A. Jonynas sugeba kandžiai kaip ką suelijuoti ir proza parašyti. Visi jo panašūs kūriniai neatrodo, kad būtų iš jo dešinės rankos piršto išspausiti. Jie gyvenimiški. Gyvenimiška ir jo satyrinė apysaka "Paskutinė vakarienė." Tik arčiau teisybės ir tikrumos tam kūriniui tiktų "Raudonų-

jų buožių lizdai" pavadinimas. Taigi, raudonųjų. Sovietinės tikrovės gyvenimo formuojamų naujų raudonųjų buožių, kuriems kelio į miesčionią niekas nepajėgia pastoti. Ir kurių "individualybė" klestėte klesti jokiais ryšiais nesaistoma net su sovietine visuomene.

Tai savo žodžiais patvirtina ir A. Jonyno sukurtas sovietinis miesčionis Pernykštis:

"— Jau praėjo tie laikai, kai mums reikėjo spausintis ir varžytis. Dabar mes žengiamo į komunizmą, ir mūsų žmonės pradeda gyventi vis laisviau, sočiau, patogiau. Pasižiūrėkite, kiek čia pas mus aplinkui prisistatė namų! Patogūs butai, sodečiai, mašinos. O! dabar tik duok mašinų — žmonės viską išpirks. O kad ir aš: dirbu, uždirbu, tvarkingai gyvenu ir turiu! Viską turiu, ko žmogui reikia."

O kodėl kolchozo direktoriui Pernykščiui taip gera gyventi? Jis pasisako:

"Matote, drauge Viršininke, mes tokius kapitalinius remontus vykdomė! Milžiniški darbai!..."

Kurios tai ministerijos, kurio tai skyriaus viršininkas Bildžius, važinėjās kolchozų ūkius tikrinti, galva linkčioja ir vis glosto Liliu pečius:

"— Galima ir ūkiniu... Aš leidžiu ūkiniu visiems — — ūkiniu, žinoma, greičiau ir galų gale nebrangiau... Statybinės organizacijos irgi velniškus priskaitymus lupa."

Ir iš to viso pokalbio aiškėja, kad viršininkas Bildžius ir kolchozo direktorius gerai žino, iš kurių lėšų dygsta tie nauji namukai... Abudu gerokai išsigėrę ir abudu nedviprasmiškai atviri, — atviri sau, prieš save. Pernykštis ne tik gerai vaišina savo viršininą, bet ir "nemato" kaip jis glosto Liliu pečius...

Ir čia dar didesnis atvirumas:

"— Galima nestatyti, — nusikvatoja Bildžius.

— Galima, — sutiko Pernykštis. — Bet be savo namo žmogus kaip nepilnavertis, kaip nesavarankiškas. Visi tave stumdo, visiems užkliūvi. Iš butų valdybos — eina, iš vykdomojo komiteto — eina... Kas nori — tas landžioja. O jeigu dar apsigyveno tame pačiame name koks nors, atsiprašant, sutrius, tai prišukšlins tau visur, ant laiptų, kieme ir nieko tu jam nepadarysi. Komunistiniame name tai kaip kareivinėse — nei ramybės, nei patogumo... Gyveni kaip išrengtas viduryje aikštės... Visi tave mato ir juos matai... O štai savo name aš kaip tvirtovėje: gyvenu sau, gyvenu savo gyvenimu ir esu nuo nieko nepriklausomas. Nekiškite nosies į mano gyvenimą. Nekiškite jūs — aš

(Tęsinys 3-tam psl.)

(Tesinys iš 2-ro pusl.)

nekišiu į jūsų. Štai kuo pagotus savo namas."

Autorius A. Jonynas kitame kolchoze mus supažindina su to kolchozo direktorium Kimšaičiu ir ten besisvečiuojančiu rašytoju Mėlynaičiu ir dar kitais. Nė vienas jų toliau nėra pašokęs nuo Pernykščio. Visi mėgsta socialiai pavalgyti, gerai išsigerti, net konjako skonį žino. Tiesa, ne Prancūzijos, tai nors ir satyrai būtų jau perdaug. Jie geria Armenijos konjaką. Visi jie vengia politikos. Visi jie klušnūs valdžiai. Visi gerbia savo viršininkus ir juos vaišina kaip išmanydami. Visi buvusiose darbovietėse gerai įsitaisę ir gyvena neblogiau už buvusių feodalų dvarų valdytojus. Ir... visi individualistai, tikriau, egoistai, savanaudžiai iki gyvo kaulo. Ir visi jie ne kokie ten buvusieji buržuai, buvusieji žmonės, bet šiaip žmogiukai iš pilkumos prasimušę, sovietinės santvarkos lyg ana velėna paviršium pakylėta. Ir viršininko Bildžiaus automobilio vairuotojas Algis, buvusio kalvio sūnus, dabar ne tik Bildžiaus vairuotojas, bet ir jo bičiulis ir tas nepraleidžia progų būti socialiai pavaišinamu, gerai nugirdomu ir nušalyje nuo raudonųjų buožių susiranda progas pamerginėti...

Tiesa, autorius A. Jonynas galop Bildžių paklupdo. Tas atsiduria su Algiu tokia kolchoze, kurio direktorius tvarkingesnis už visus kitus A. Jonyno sukurtus. Ir tai ir tame kolchoze gal visa būtų užsibaigę geruoju, bet viršininkas Bildzius išdrįso gal perdaug nuobradiškai prie to kolchozo direktoriaus žmonos meilininkautis. Valaičio nebūta tada namie. Žmona surado progą savo vyrui patelefonuoti. Tai buvo paskutinė Bildžiaus vakarienė. Valaitis ne vienas parvyko. Su juo kartu atvažiavo ir raikomo sekretorius. Tai jau blogiau. Kai juodu pamatė, Bildzius nustelbo:

— Na, — paklausė Valaitis griežtai ir santūriai, — kas čia darosi. Lyg iš po žemių išdygusi žmona pradėjo ryškiomis piešti baisias Bildžiaus piktadarybes, bet vyras ją sulaukė:

— Tu palauk. Jis pats pasiaiškina, — pasakė taip, tarsi kreiptųsi į nusikaltusį vaiką.

Ramus, geraširdis Valaitis, kuris net ir aną vasarą nesugebėjo supykt ant savo viršininko, dabar atrodė kietas kaip titnagas. Šalia jo stovįs sekretorius žvelgė į Bildžių smerkiančiomis akimis. Ne, tokioje padėtyje mūsų viršininkas dar nebuvo atsidūšęs.

— Atvažiavau ūkio apžiūrėti, — sulemeno jis neiškia. — O tamtos žmona

čia iškoliojo, išdergė... Ižeidė jinai?... Aš nežinau...

— Naktinė apžiūra, — šyptelėjo raikomo sekretorius.

— Žinai, draugas viršininke, — pasakė Valaitis lėtai, valdydamasis ir vengdamas išsišokti prie svetimų žmonių, — susitarkime geruoju. Važiuk tamsta dabar į rajoną pernaktot viešbutyje. Rytoj atvažiuosi — išsiaiškinsime...

— Kaip tai? — sunerimo Bildzius.

— Taip, taip, — įsiterpė sekretorius, saugodamas savo draugą nuo susierzino. — Taip ir padaryk. Rytoj

išsiaiškinsime visomis linijomis... Aš manau ministrui teks paskambinti.

— Ką jūs!... gaudžiai nutęsė Bildzius, pakildamas.

Jis jau nebežinojo, ką sakyti, kaip užlyginti tą juodą prarają atsivėrusią tarp jo ir šių dviejų vyrų. Nepatogu buvo išeiti išvartam. Patrypčiojęs, pamirksėjęs, jis bandė ištiesti jiems ranką, bet šie nepastebėjo viršininko nedrąsaus judesio."

Viskas gerai, kas gerai baigiasi — kaltas nubaustas, o nekaltas pateisintas. Bet sovietinėje santvarkoje pikto niekas kitas negali pastebėti

nedalyvaujant komunistui, o ypač raikomo sekretoriui. To socialistinio realizmo uoliai prisilaikė šiame ir prisilaiko visais kitais atsitikimais A. Jonynas. Bet kaip ten bebūtų. A. Jonynas drįso viešumoje parodyti kaip sovietinėje santvarkoje komunizmu grindžiamoje auga raudonosios buržuazijos klotas ir kaip sodriai tvinsta miescioniškoji dvasia... ir toji sovietinė santvarka bejėgė tą tvaną užtvėnkinti. Visas tas sovietinis gyvenamas gyvenimėlis plaukia savo kryptimi, o kompartija trypia vietoje su išgaravusiais kadaise buvusiais kvepalais. Kodėl?

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Now at GLASER'S

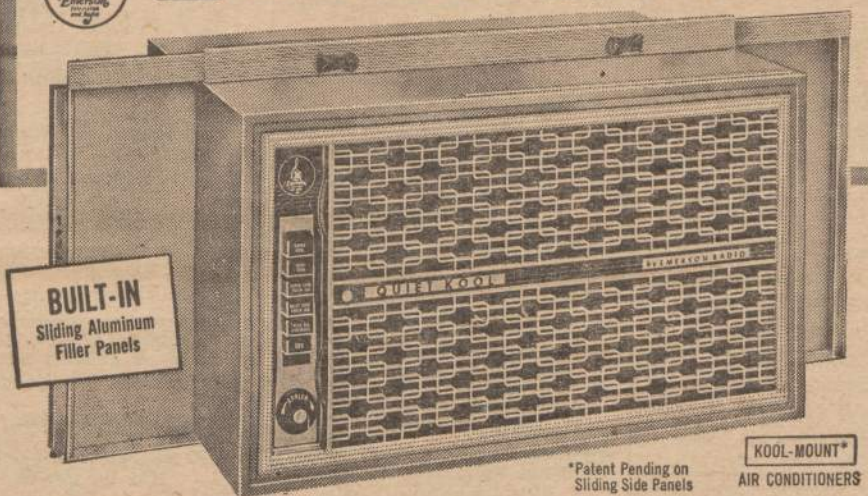
World's Only Instant-Installing Air Conditioner
No Installation Kits • No Installation Extras

NOW...
Giant Capacity
Units Up To
2 Horsepower

Quiet Kool

by

Emerson Radio

BUILT-IN
Sliding Aluminum
Filter Panels

*Patent Pending on
Sliding Side Panels

KOOL-MOUNT®
AIR CONDITIONERS

Place on window sill

Pull side panels
to required width

Enjoy quick
cooling comfort

3 easy steps to

INSTANT INSTALLATION

- INSTALLS INSTANTLY in any standard window
- 115 VOLTS 7.5 AMP "POWER SAVER" MODELS—also available in all popular Voltages and Amperages
- PERMANENT SLIDE-OUT FILTER—easily removable
- EXCLUSIVE ROBOT PUSH-BUTTON "CONTROL CENTER"
- AUTOMATIC THERMOSTAT—lets you pre-set room temperature.
- AMAZING NOISELESS OPERATION—no noise to disturb slumber

BRING IN YOUR OLD FAN
FOR KING SIZE AIR COND.
AS LOW AS \$2.00 PER WEEK

a product of
Emerson Radio & Phonograph Corp., Jersey City 2, N. J.

COME IN TODAY!

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

AKINIAI

Skaitymui, suviniui ar vaikščiojimui akiniai drauge su akių patikrinimu kainuoja \$12. Bifocal stiklo akiniai \$15. Gausite nebrangiai ir daktaro prirašytus saulės akinius.
DR. D. M. APPEL OPTOMETRIST
 1906 E. 87th St. BA 1-2060.

LIETUVIŲ RESTORANAS
JENNIE'S

Gaminame lietuviškus ir lenkiškus valgius. Specialios lietuviškos sriubos ir įvairūs virtiniai. Galima gauti ir išsineštinaf.
 3417 BROADWAY, GARY, IND.
 Turner 4-7631. Veikia 7 dienas sav.

AUGUSTA SEWERAGE SERVICE

Valome ir taisome nutekėjimo (kanalizacijos) vamzdžius. Teikiame pagalbą potvynio atveju 24 val. Pravedam elektros laidus. Veltui apskaičiavimai. Darbar garantuotas.
 2055 W. Grand St. SE 3-4226

Now Open
BROASTED CHICKEN

Carry Outs
 4738 N. AUSTIN
 Near Lawrence
 Watch for our COMPLETE \$1.49
 Menus coming CHICKEN
 Thru the Mail DINNER
 Also a Variety of
 Sea-Foods-Steaks and Ribs
 Open Daily at 11 A.M.
 GIVE US A CALL — AV 2-5595

Now open for Business!

JERRY NUDERA'S MEAT MARKET

5342 W. 25th Street
 Cicero
 FOR FREE DELIVERY
 Olympic 6-2386.

NADINE'S BEAUTY SHOP

1751 W. 18th St.
 Specializing in Permanents
 Tinting — Bleaching — Hair Styling
 — Cutting — Scalp treatments etc.
 Expert operators — for Appointment.
 Call HAYmarket 1-0729.

LORD JEWELERS
DIAMOND DEALERS

- Imports
- Repair svse.
- Nat'l adv. brands

DIAMOND LIGHT SCOPE
 Phone inquiries receive prompt attention
 6251 S. Kedzie — WA 5-4010

GALIMA GAUTI SALE

- vestuvėms,
- banketams,
- pobūviamis ir t. t.

VI 7-9641
 3000 S. Trumbull Ave.

BARBARA MOTEL

Phoenix, Arizona
 2148 Westward Blvd., prie San Diego kelio No. 80, pietvakarinėje miesto dalyje. Tel.: Alpine 4-3895
 Didelis pasirinkimas kambarių ir butelių su virtuvėmis. Butelių kainos vasaros sezonui nuo \$16 i savaitę. Nemokama transportacija iš stočių. Savininkai buvę čikagiečiai A. ir J. Rimavičius.

VOLMAN'S
GLASS AND AWNING CO.

Aluminum and Stainless Steel Combination Windows and Doors
 Fiberglass Awnings Roll Ups and Aluminum Awnings
OL. 2-2669 You'll Be Glad You Called...
 5741 16th Cicero, Ill.
 We Manufacture All Our Own Products

Specializing in Gas and Oil Conversions
YOUR FURNACE OR BOILER CLEANED

By power and hand. Burner and Control. Service included... only \$9.95
 All work performed by our Service Mechanics. To assure good, clean, efficient job, Call:
A and M HEATING SERVICE CO.
 7754 S. Ashland Ave.
 AB 4-3800. Eves. GA 5-1959.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

ENTERPRISE GLASS CO.

Established 1909
 "Glass of every Description"
 Mirrors — furniture tops — Auto Glass — Glass block panels — glazing, storm Windows.
 6201 S. DAMEN
 PR 8-5757.

DIDYSIS ATIDARYMAS

JIM'S

BATŲ TAISYMO DIRBTUVĖS
 3322 W. 26th St.
 (priešais Goldblatt'o krautuvej)

WYMA'S HARDWARE

Headquarters for Property Owners. Plumbing - Electrical - Hardware supplies.
 Tools - Glass - Garden supplies Name Brand Paints.
 Featuring Sherwin - Williams Paint. We write commercial amounts.
 1817 W. 63rd St. WA 5-0752.

Complete Beauty Service at **PAULINE'S BEAUTY SHOP**
 call or drop in for appointment
 Phone BI 7-1455.
 4735 SO. SEELEY
 (Formerly at 47th & Damen)

SWANSON'S

PARTY FOOD SHOPPE AND CATERING SERVICE
 Open Daily 'Til 9 P.M.
 Sunday 'Til 6 P.M.
 Call WA 5-1533
 2502 W. 63rd St.

EXPERTAS ISTATO

Furnesius, Boilerius — pakeičia gazo ir alyvos pečius. Įrengia vėsintuvus, nutekėjimo vamzdžius (stogū). Mes aptarnaujame, taisome įvairių rūšių furnesius ir boilerius.
TREVE, INC.
 6515 S. Ashland Ave. HE 6-2717

DANIELS CONSTRUCTION CO.

Complete stock. USED LUMBER
 • Cleaned nail free
 • \$ save money \$
 • Structural Steel - all sizes. Sound Seasoned lumber
 City wide delivery.
 11715 S. Ashland. — CO 4-3360

ATTENTION PROPERTY OWNERS!

Remodeling Bldg., Atic & basement apartments., all types carpentry repairs., Free estimates city & suburbs. Free Topping — Trimming.
CZERWINSKI CONSTR. CO.
 Ludlow 2-9519.

Pamatykite garsiuosius "KLEPPER" SUDEDAMUS LAIVUS

Jie pagaminti Vak. Vokietijoje. Neskestantieji Irkliniai, būriniai, motoriniai. Tinka žuvalimui, medžiojimui, vandens slidžių sportui. Telpa i bet kurios mašinos trunk'ą, nereikia priekabos. Klepper laivais net 2 kartus buvo perplauktas Atlantas. Lengvi stiprūs rėmai gali būti sustatyti per keletą minučių. Pamatykite juos: **KLEPPER BOATS** Showroom and sales
 412 S. MICHIGAN, CHICAGO 5, ILL.
 Write or phone for free brochure — WE 9-2729

PRE-SEASON SALE

CHECK YOUR BLDG. NOW!
 New 2-3 flat or bungalow Roofs. AS LOW AS \$149
 All Roofs Repaired for \$25
 Tuckpoint Your Chimney, \$25
 INSULATION — GUTTERS ADDITIONS — REMODELING
 All Cement Work & Paving
 Logan Long Materials Used
 FREE ESTIMATES — F.H.A. PAYTS.
 ALL WORK GUARANTEED
ADAR CO.
 1156 W. 79th St. STE. 3-2666

GRAND OPENING

of **C & J. GRILL**
 1542 W. 59th St.
 PR 8-9396
 SPECIAL FIVE BURGERS \$1.00
 Open 5:00 A. M. to 12. P. M.

TAISOME TV KREDITAN

Nereikalingas įmokėjimas. 1 savaitė kredito už padarytą darbą. Darbas garantuotas. Joks darbas nėra permažas.
SA 2-7332
 3106 W. ROOSEVELT RD.

Beat the Spring Rush Save Time and Money

- TUCKPOINTING
- BRICK WORK
- CEMENT WORK
- TILING
- CHIMNEYS REBUILT
- JALOUSIES
- WINDOWS
- DOORS

BORREGAARD BUILDERS, INC.
MU 5-1200 CR 2-2321
 3124 N. Laramie

NOW OPEN!
The Beautiful New

ALPINE RESTAURANT

Specializing in: Charcoal Broiled
 • Hamburgers • Steaks • Chops
 Serving Breakfast, Luncheon, Dinner and late evening snacks.
 Complete dinners also served.
 Open Daily & Sunday, 6 a. m.—1 a. m.
 Friday & Saturday open 24 hours.

5947 West 35th Street
 (Corner of Austin Blvd.)
 Townhall 3-0102

STOP LEAKY BASEMENTS WITH BENTONITE PROCESS

NO DIGGING
 NO INJURY TO SHRUBS
 NO INJURY TO LAWNS
 Service within 100 miles
 F. H. A. Terms

RYAN SEWER SERVICE AND WATERPROOFING CO.
 3746 West 63rd St. RE 5-1446
 24 Hour Service

GLOBE LUMBER CO.
Lumber & Building Materials

For southwest prompt delivery
 Call BO 8-7512.
 Open daily 7:30 A.M. — 4:30 P.M.
 Open Sat. Till 4 P.M.
 1042 W. 50th St.

SIM'S FURNITURE AND APPLIANCE STORE

Matracai — \$24.50 ir brangiau
 Stalines lempos — \$5.95 ir brangiau
 5 gab. miegamo setas — \$99.50
 įskaitant spiruokles ir matracą

Atdara kasdien 9:30 iki 5 val. p. p.
 Pirm. ir ketv. 9:30 iki 9:30 val. vak.

Pilnas pasirinkimas baldų ir kitų namų reikmenų.

5046 S. Ashland Ave.
 PR 8-4484

BIG NEW IDEA IN BEAUTY
 Beauty plus, custom-coordinated, for your needs and pocketbook. Lavish salon results for mere pennies a day. Nationally advertised. Available locally by calling:
CL 4-7106

Free Samples To Try Before You Buy. Interested in extra money call.

FILTER QUEEN SAVININKAMSI

Pietinėje, pietų vakarų ir vakarinėje miesto dalyse gyvenantiems. Greiti pataisymai, dalys, konai. Nauji klientai dėl pademonstravimo gali kreiptis:
HE 6-2090
 5124 SO. KEDZIE

GERRY'S POODLE PARLOR

Grooming & Bathing All breeds. Call after 5 P. M. for appointment
BEverly 3-8467
 11128 So. WESTERN
 4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 4, 1960

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Diktatoriaus — asmens kultas neleidžia. Tai tik pasakėlė, kad sovietinėje tikrovėje asmenybės brendimas nevyksta uždaroje celėje. Vieną iš didžiųjų atsiskyrėlių landynių yra Kremlius. Jis ir formuoja raudonuosius buožes.

Tą naujai augančią raudonąją buržuaziją A. Jonynas aptiko kaimo kolchozuose. O jos miestuose dar daugiau ir stambesnių, bet čia sunkiau juos prisiminti — gali užkliūti ant "vyresniojo brolio", tada tai būtų tikrai "paskutinė vakarienė" ne "vyresniam broliui", bet pačiam autoriui. Ant kumpo liepos visi šunys dergia. J. Vlk.

Atominis laikrodis

National Bureau of Standard, esąs Boulder, Colo, siekia pasigaminti tokį laikrodį, kurs muštų (tiksetų) 9,200,000,000 kartų per sekundę!

Jau šiandien turima tokių tikslų chronometrų (laikrodžių), kurie per trejus metus ėjimo pasivėlina ar paskubina tik iki vienos dešimtosios dalies sekundės, bet atominiam amžiui ir toks laikrodis jau nebetobulas! Norint tinkamai sekti raketas ir satelitus reikia turėti chronometrus, kurių tikslumas būtų iki milijoninės dalies sekundė. Iširta, kad toks laikrodis yra geriausias tai cesium atomai, jų vibracijos.

Cesium atomų judėjimas (vibracija) yra pastovus ir fantastiškai greitas, ir visiškai pasitikimas. Standartų biuras mano, kad toks laikrodis galės eiti tūkstantį metų ir nenukrypti nuo tikrojo laiko daugiau kaip 1 sekundę. Atomai vibruoja taip tankiai, kad vieną sekundę padalina į 9 bilijonų ir 200 milijonų dalelytes!...

KUR ATOSTOGAUTI?

Kiekvieno žmogaus jėgos metų bėgyje išsenka ir joms atgauti reikalingas ramus poilsis, malonios atostogos. Mūsų vasarvietėje — **Osterville Manor** — Jūs rasite ramų malonų poilsį ir tikrai atgausite visas, per paskutinius metus išėikvotas, jėgas.

Osterville Manor yra gražiame pušynais apaugusiame Cape Codo pusiasalyje prie Atlanto, kur šiltosios srovės vandens temperatūra 70—80 laipsnių. Visi mūsų vasarvietės svečiai naudojasi uždaru (privatisku) paplūdimiu, kurio švarus smėlis dar po kelis kartus valomas ir siojamas, todėl i ši paplūdimį tegalima iėiti tik su atskirais leidimais, kuriuos parūpiname visiems svečiams. Prie paplūdimio yra automobiliams saugoti vieta, už kurią atskirai mokėti nereikia. Mūsų vasarvietės kainos yra labai žemos, jas lyginant su kitomis panašiomis vasarvietėmis, todėl tikime, kad Jūs apsisprėsite savo atostogas praleisti pas mus — Cape Code **Osterville Manor** vasarvietėje.

Mes būsime labai laimingi, jei apsisprendę atostogauti susisieksite su mumis ir pranešite kuriuo metu žadate atvykti, kad galėtume Jums rezervuoti kambarius, kad atvykę nebeturėtumėte jokio rūpesčio ir galėtumėte visą atostogų metų skirti poilsui ir malonumams.

Laukiame Tamstų pranešimų ir prašome klausti, jei dar kiltų kokių nors neaiškumų. Mus galite pasiekti šiais adresais:

Osterville Manor, Inc.
 Osterville — Cape Cod, Mass.
 Telefonas: GARDen 8-6991
 arba **Boston:**
 265 C Street
 265 C Street
 Telefonas: ANDrew 8-7730
 Jūsų J. Kapočius (Sk.).

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

siraukęs ir padaręs grimasą.

— O kodėl?

— Reumatizmas petyje.

— Akutinis?

— Buvo akutinis, dabar chroniškas.

Vagis kurį laiką tylėjo, atkišęs revolverį į ligonį. Jis lyg iš netyčių žvilgtelėjo į naktinį staliuką, ant kurio gulėjo grobis ir, sumišęs, įbedė akis į sėdintį lovoje žmogų. Staiga jo veidas irgi išreiškė skausmą.

— Neiškreipkinėkite veido! — susierzinęs sušuko šeimnininkas. — Atėjote plėšti, tai ir plėškite! Susirinkite viską, kas gali ant staliuko!

— Atleiskite, — nusišypsodamas tarė vagis. — Štai, ve, ir mane surietė. Jūs, žinote, turite laimės — juk mudu reumatizmo atžvilgiu — seni draugai. Irgi kairiajame petyje. Bet kas kitas būtų jus prakiurdinęs, kai jūs nepakėlėte savo kairės letenos.

— Ar seniai sergate? — susidomėjo šeimnininkas.

— Jau penketą metų. Taigi, dabar jau teks visą gyvenimą kentėti. Kai tik išigijai šio malonumo — žuvs!

— O ar nemėginote gydytis barškuolės taukais? — smalsiai pasiteiravo šeimnininkas.

— Galionais! Jei sukabinti grandinė visas barškuolės, iš kurių aš išleidau taukus, tai ta grandinė aštuonis kartus išsitiestų tarp žemės ir Saturno, o žvangėtų taip, kad Valparaiso gyventojai turėtų užsikimšti ausis.

— Kai kas ryja Chiselmono tabletes, — tarė šeimnininkas.

— Šarlatanystė, — su panieka atsakė vagis. — Aš per penkis mėnesius rijau tą šlamštą. Jokios naudos. Štai, kai geriau Finkelhamo ekstraktą, dėją kompresus su Galaado balzamu ir purškiau Potto purkštuvu, — tada lyg kiek palengvėdavo. Bet man atrodo, kad ir tada daugiau naudos buvo iš arklinio kaštono, kurį nešiojau kairėje kišenėje.

— O kažin, kada labiau jus kankina? Dieną ar naktį?

— Naktį, — atsakė vagis. — Kaip tik darbo metu. Klausykite, nuleiskite ranką... Juk jūs ne... Ar buvote mėginę gydytis Blikerstufo kraujo valytoju?

— Ne, nemėginau. O kaip jūs, ar visą laiką kenčiate, ar užėina priepuoliai?

— Vagis atsisėdo ant lovos prie šeimnininko kojų ir pasidėjo revolverį ant kelio.

— Šuoliais, — atsakė jis. — Griebia netikėtai, kaip laukinis žvėris. Teko mesti darbą viršutiniuose aukštuose. Jau porą kartų buvau įkliuvęs, mat, kelyje ėmė ir surietė. Žinote, ką aš jums pasakysiu: gydytojai apie mudviejų ligą nė velnio neišmano.

— Aš ir taip galvoju. Išikvojavau tūkstantį dolerių, o naudos — jokios. Ar jums patinsta?

— Rytai. O jau prieš lietuvių negali pakęsti.

— Taigi, man tas pats. Tik pajudės nosinaitės didumo debesėlis mūsų link iš Floridos, o aš jau juntu. O jei tenka eiti pro teatrą, kur vaidina melodramą "Pelkių Miglės", tai drėgnumas įsikanda petį, ir ji ima skaudėti biaučiau, kaip dantį.

— Taip, nieku negali numalšinti, — patylėjęs tęsė vagis. — Pragaro kančios.

— Tiesa, — atsiduso šeimnininkas.

Vagis pažiūrėjo į savo revolverį ir, apsimeddamas nesivaržas, įsikišo jį į kišenę.

— Klausykite, bičiuli, — pradėjo jis, stengdamasis paslėpti sumišimą, — o ar nebandėte opodeldovo?

— Niekai! — pikta atsakė šeimnininkas. — Tiek pat padeda grietininis sviestas.

— Teisingai! — sutiko vagis. — Tinka tik mažytei Min-

ni, kai katė jai nagais užgauna piršteli. Pasakysiu jums be pagražinimų: tik vienintelė priemonė. Klausykite, senasai bičiuli... nepykite... Apširenkite ir einame nugerti... Tik širdį linksminas išgėrimas gali mudu paguosti... Atleiskite, kad aš... o, rupūze, vėl surietė, gyvatė!

— Mielu noru! Bet jau beveik savaitė praėjo, o aš vis dar nepajėgiu pats apširengti. Tomas, tur būt, jau miega...

— Lipkite iš lovos, — pasakė vagis, — aš, kiek galėdamas, padėsiu jums užsimauti ką nors...

Garbingojo piliečio sąmonėje kilo protestas prieš tokį draugišką paprasto vagies pasiūlymą. Jis paglostė savo barzdele.

— Visa tai labai nekasdieniška... — pradėjo jis.

— Štai jūsų marškiniai, — pertraukė vagis. — Apsivilki-

te! Tarp kito ko, vienas žmogelis sakė man, kad Omberry įtrynimas tiek jam padėjo, jog po dviejų gydymo savaičių jis jau pajėgė pats rišti kaklaryšį.

Ties slenkščiu garbingas pilietis sustojo ir žengė žingsnį atgal.

— Pamiršau pasiimti pinigų. Mat, vakar buvau juos iš kišenės išvertęs ant stalo...

Vagis čiupo jį už rankovės.

— Gana jau, eime, — tarė jis. — Tiek to. Aš jus pakviečiau. Išgėrimui užtels. O sakykite, ar buvote išmėginę kada nors "Stebuklingą riešutą" ir pušies spyglių tepalą? 1911.

Vertė A. Z.

Siuntiniai į Lietuvą**ir kitus kraštus**

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalogų). Siunčiame akordeonus, siuvamas mašinas ir kt. Viskas žymiai nupigntomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Nauja mostis ir tabletės etnaujina viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raiščių sutinimą, kuri sukelti arthritis ir reumatizmas. Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas jūsų vaistininką.

PERKRAUSTYMAI**MOVING**

Leidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI**PERKRAUSTAU (MOVING)**

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS**RADIJO VALANDA**

Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto

Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HEmlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

Chicago 29, Illinois

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 4, 1960

SAUGI VIETA TAUPYMUI**4%**

mokame visoms taupymo sąskaitoms

Indėliai apdrausti iki \$10,000.00

Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Ill.

Lafayette 3-8248

Sekretorius CHARLES ZEKAS

Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Keturadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro Trečiadieniais uždaryta.

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
(Nauji dideli traukai - Naujaisi kraustymo traukiai)
(Ilgu metų patyrimas - Pigus ir sažiningas palarnavimas)
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

GRUPIŲ KELIONĖS**Į LIETUVĄ**

praleidžiant 15 dienų

VILNIUJE

iš New Yorko

išvykstame:

Rugpjūčio 25 d.

Rugsėjo 12 d.

SUSITIKITE SU SAVO**GIMINIEČIAIS****VILNIUJE**

Paskirų asmenų kelionės į Vilnių taip pat sutvarkome:

Platesnėm informacijom telefonuokite arba rašykite:

GORDON**TRAVEL SERVICE**

OFICIALUS INTURISTO AGENTAS CHICAGOJE

220 SOUTH STATE ST., CHICAGO 4, ILL.

Phone: WE 9-6362

AUKLĖJIMO PROBLEMA

(Atpasakojimas dr. Liaugmino paskaitos, kurią jis skaitė Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos susirinkime)

Paskaitai pasirinkau mintis apie naminio auklėjimo problemas. Klausimas — Kodėl tokios problemos? Kodėl tokia tema? Mat, kol vaiką auklėjant viskas eina gerai, vaikas vystosi normaliai, auga tvarkingas ir padorus pilietis, tol tėvams jokio rūpesnio nėra. Todėl jis gali pasidžiaugti savo auklėjimo vaisiais, savo natūralinio augimo išdavomis. Todėl jie gali pasidžiaugti sanei paskaitos auklėjimo klausimais nereikalingos. Bet tėvai pradeda nerimauti tada, kai natūralinis ir spontaninis auklėjimas neduoda tinkamų vaisių. Tada iškyla problemos. Vaikas, pvz. nepaklusnus; jis viską priešingai daro, ką jam tėvai sako: tarpais jis net tampa agresyvus, grasina kitiems vaikams, o kartais ir patiems tėvams. Arba kitas atvejis. Pasitaiko vaikų, kurie yra bailūs, bijo išeiti laukan, bijo pereiti per gatvę, bijo vieni miegoti. Arba vėl — jis yra per švelnus, vengia bet kokio socialinio kontakto su draugais, negali jo į mokyklą išsiųsti. Jam didelė kančia būti kitų vaikų draugėje. Tokie vaikai jaučiasi labai laimingi, kai gali iš mokyklos ištrūkti. Pasitaiko, kad toks vaikas grįžta be laiko namo. Gali būti, mūsų manymu, nenka priežastis, tačiau jautriam vaikui sukelia visą audrą jo galvoje ir jis bėga namo. Tokios ir kitokios problemos pasitaiko su vaikais namuose. Problemų yra daug, ir su viena paskaita jų neaparsim. Todėl šiuo pašikalbėjimu išaiškinkime priežastis, dėl kurių kyla auklėjimo problemos.

Kur tos problemos glūdi: vaikuose ar pačiuose tėvuose?

Labai nustembame, kai patvirtinama tiesa, kad ši problema glūdi ne vaike, bet tėvas čia yra problema, o kartais ir abu tėvai.

Auklėjimo eigoje negalima žiūrėti tiksliai vaiką, kuris jų yra geras, kuris yra blogas, kuris gerai ar blogai auga. Ne vienas vaikas sudaro auklėjimo veiksmą. Ugdymo ir auklėjimo procese (vyksme) yra trikampis: labai aiškus trikampis: tėvelis — mamytė ir vaikas. Tėvai nori pajudinti vaiko auklėjimo problemą, kas su juo yra? Kodėl jis taip ar kitaip reaguoja? Kodėl jis per jautrus? Kodėl jis rūko? Kodėl jis gumą kramto? Kodėl jis per daug bailus? Kodėl jis per daug prisirišęs prie tam tikrų žmonių, o kitų bijo ir vengia? Kodėl jis mokslu nesidomi ir girtauti pradeda? — Visais atvejais ir visada reikia žiūrėti į tą trikampį! Taigi, mes patys norom-nenorom esame įkinkyti į tą procesą ir patys už daug ką esame atsakingi.

Vaikai kaip vaikai, nėra nei

geri, nei blogi. Bet jie tokie pasidaro nuo gero auklėjimo, nuo neauklėjimo arba nuo blogo auklėjimo. Plačiau tariant — nuo geros auklėjamosios aplinkos arba nuo blogos. Netvirtinama, kad vaikas iš prigimties yra geras — angelukas. Neturi jis būti angelukas. Jis ir nėra toks. Jis toks pat, kokie ir mes visi buvome. Jis yra žmogus, turįs visas žmogiškas savybes. Jis gimsta su kraičiu — su visomis paveldėjimo savybėmis, religijoje tai mėgstama vadinti gimtąja nuodėme. Taigi, vaikas nėra šventasis iš prigimties, ir taip pat jis nėra toks blogas, koks jis kartais atrodo. O jis vienokiu ar kitokiu pasidaro, kai susiduria su aplinka, kai pradedama jį auklėti.

Naujoji pedagogika sako, kad auklėtojo darbas yra lygus daržininko darbui. Girdi, į vaiko prigimtį nesikišk, o pateik jam visas palankiausias sąlygas jam bujoti ir vystytis. Ir dar iš kitos pusės — apsaugok jį nuo įvairių kenksmingų įtakų. Ir dar — duok jam tai, ko jis reikalauja: maisto, oro, saulės, šviesos, žinių. Taip kalba ir aktyviosios mokyklos atstovai.

Bet šitas pasakymas, pagal dr. Liaugminą, yra dar nepakankamas, kad galėtume traktuoti vaiko ir mokytojo, ar vaiko ir tėvų santykį, kaip daržininko ir medelio.

Vaikas nėra medis. Vaikas turi išvystyti savo asmenybę. Medį mes tik palenkiame į vieną ar į kitą pusę ir galime jį šiek tiek performuoti, bet mes jo prigimties nekeičiame ir negalime pakeisti. Taip pat ir žmogaus — biologinės prigimties mes nekeičiame ir negalime pakeisti, bet auklėdami vaiką mes kuriame, statome žmogaus asmenybę. Jos mes nekuriame sąmoningai, apgalvotai — ji kuriasi pati s a v a i m e, bet ji kuriasi duotoje aplinkoje — auklėjamoje ar kartais neauklėjamoje.

Asmenybė

Asmenybė, galima sakyti, yra lyg koks namas, tėvų, aplinkos ir mokyklos statomas ant vaiko biologinių pagrindų. Biologiniai pagrindai lieka tie patys, bet asmenybė kuriasi, susidaro gyvenimo eigoje.

Kas yra asmenybė? Jei vaiko asmenybė bus pastatyta tvarkingai, neturės vargo su tokiu vaiku nei tėvai, nei visuomenė, nei policija, nei teismai. Psichologas Alport duoda 50 asmenybės aprašimų. Šiuo atveju mums rūpi vienas jo aspektas, kurį galima būtų šitaip apibrėžti. Asmenybė šiuo atveju būtų dinamiškoji organizacija individo vi-

duje visų tų psichologinių sistemų, kurios apsprendžia jo prisitaikymą prie aplinkos.

Čia aptariama tik psichologinė žmogaus apraiška aplinkumoje. Čia neliečiamas sielos klausimas, tik, galima sakyti, pačios sielos pasireiškimas veiksmais, aktais, mintimis santykyje su žmonėmis. Šitą tai pasireiškimą auklėjimas ir formuoja. Aplinka, mokykla prisideda prie formavimo.

Mums šito asmenybės aptarimo užtenka: sakome, asmenybė apsprendžia žmogaus prisitaikymą prie aplinkumos. Ką mes norime tuo pasakyti? Iš asmenybės struktūros mes sprendžiame ar žmogus yra geros širdies, ar blogos valios, ar jis yra tvarkingas, ar netvarkingas savo darbuose, ar jis religingas ar ne, jis turi ar neturi moralinių principų; ar jis drąsus, imasi bet kokio darbo lengvai, ar jis yra bailus; ar jis yra ryžtingas — imasi atsakomybės, ar jisai bijo bet kokios atsakomybės; ar jis yra tiesus, atviras, be jokių komplikacijų žmogus; sako ir daro ką galvoja, pas jį yra — minties, žodžio ir darbo vienybė. Jisai sako, ką galvoja, daro, ką pasakė. Jis yra veidmainis, galvoja vieną, sako kitą; kuris vieną pažada, o kita daro, ar nieko nedaro. Priešingybė tam tiesiam galvojimui yra liguistas stovis — kaip žmonės sako, pilnas "bzikų". Toks žmogus nepamatuoti bijo kokio nors daikto, jisai turi būtina turėti tą daiktą toj pačioj vietoj; toks žmogus turi, nesakyčiau, mažą defektą, bet greičiau kaprizą. Tokiam žmogui bet koks menkiniekis būtina turi būti šitaip, o ne kitaip. Jeigu tą menkiniekį pakasi, tai jį iš visų vėžių išmes, jo galvosena sutrukdysi.

Pavyzdžiui, aprašoma apie žmogų — vokiečių, kuris išgyveno apie 40 metų savo name lyje ir turėjo daržą. Dieną daržę dirbdavo, o vakarais skaitydavo knygas. Kartą jis pametė peilį, kurį turėjo per 40 metų. Ir dabar jisai susirgo. Pradėjo negerai jaustis. Kaip jis gali gyventi be šito peilio! Ir kas iš jo beliko, jei jis to peilio neturi?! Kur dabar dėtis? Rimtai jis susirgo. Išsikvietė daktarą. Tai būta tikro daktaro. Ką norima tuo pasakyti? Tai, kad tas daktaras, giliai įžvelgęs į tą ligą, suprato, jog to daržininko negalavimo priežastis nėra fizinė, o yra psichinė liga. Daktaras pradėjo įrodinėti, kad tas peilis nėra žmogaus dalis, kad jis yra tik įrankis žmogui gyventi, kad jis nieko nenustojo pametęs tą peilį. Daržininkas vis dar netikėjo. Per antrą vizitą daktaras atnešė panašų peilį ir prašė daržininką baigti dirbti su naujuoju peiliu. Ligonis bandė ir pradėjęs dirbti, pasveiko.

Kaip formuojama asmenybė

Tokie ir panašūs žmogaus keistumai yra paslėpti kur tai asmenybės gelmėse..

O kaip formuojama asmeny-

bė? Kaip ją suformuoti, kad ji būtų pilna, šviesi, tokia pati sau užtenkama, kad nereikėtų kam nors globoti to žmogaus.

Kaip jau minėta, asmenybė mes statome; ji susikuria mums begyvenant. Nelyginamai kaip namas ji pastatoma. Asmenybės sąvokoj mes turime sluogsnius. Pirmoji - antroji-trečioji vaikystė, jaunystė, senatvė — tai vis sluogsniai. Taip ir kraunasi sluogsnis po sluogsnio. Kas įdomiausia, tai kad tie apatiniai sluogsniai tam tikru kanalu prasiveržia iki viršutinių ir visuomet jie atsispindi aukštesniuose. Sunkoka čia į ką nors palyginti. Pavyzdžiui, medis, jei auga, storėja, tai irgi susikloja visa jo praeitis. Truputį panašiai būtų ir su asmenybe. Jeigu namui reikalingos plytos, cementas, stiklas, medis ir kilimai, spalvos paveikslai ir t. t., taip ir žmogaus asmenybei reikia daug elementų.

Reikia kas ją veikia — sudaro. Sudaro tėvų meilė, nuširdumas, pavyzdžiai, kuriuos jis mato aplinkui; asmenys, kuriuos vaikas gali identifikuoti su savim. Vaikas augdamas turi pamėgdžioti suaugusius, turi pradėti idealizuoti kokį nors asmenį. Nebūtina tėvą. Gali mažas berniukas idealizuoti vyresnį, kuris yra gudresnis, apsukresnis ar kitu kuo pralenkęs aną mažesnįjį. Šeimoje gali būti idealizuojamas tėvas ar motina, dėdė ar teta, ar koks kitas žmogus, kurį vaikas myli, iš kurio jisai imasi pavyzdį. Tas jam daug padeda.

Drausmė sudaro asmenybės griaučius. Bet vaikas neturės savarankiškumo. Visa šita asmenybės statyba vyksta savaiminiu veiklumu. Vaikas turi veikti, kurti savo asmenybę. Jis veikdamas ugdomosi. Vien tikslai žodžiais nedaug jam ką padėsime. Ypatingai, jei tie žodžiai jam beriami, kai jis nėra nusiteikęs jų klausytis, jei tuo metu vaikui nekyla pačiam jokio intereso klausytis. Ir tas pats žodis duos dešimteriopą naudą, jei jį pasakysim tada, kai vaikas jo norės, kai jisai jo klaus. — Kaip čia dabar daryti? — teirausis.

Vaikas turi veikti

Taigi, vaikui svarbiausias dalykas yra veikimas. Pirmą klaidą čia galima paminėti, kai tėvas ar motina stengiasi už vaiką padaryti, ką vaikas pats nori padaryti. Pvz., vaikas nori ką nors paimiti, nusikelti indą, puodą ar ką, — motina pribėgusi vaikui paduoda. Vaikas nori atsivežti žaizdeliuką — tėvas pribėgęs jam paduoda. Šitas tėvams atrodantis didelis ir būtinas savo vaikui patarnavimas, blogas auklėtojų elgesys. Mes tuo užgniausime vaikui iniciatyvą, neleidsime jam pačiam veikti, jam pačiam savo jėgomis prie tikslo prieiti.

Jeigu tėvas per daug rūpinasi vaiku ir kiekvieną žingsnelį seka — čia eik, pro čia neik,

(Tęsinys 7-me psl.)

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

čia padaryk, to nedaryk, tas galima, to negalima; už kiekvieną dalyką bara, vis įrodinėja, ir tai daro iš begalinės meilės. Jei vaikas nori bėgti per gatvę — palauk, vaikelį, aš tave pernešiu! Kaip atrodo toks patarnavimas? Taip elgdamiesi mes atimame iš vaiko iniciatyvą. Vaikas bėgioja, laksto, daro tai tam kad vystytųsi jo motorinės funkcijos. Vaikas veikia, o per veikimą jis stiprėja, jo organizmas tobulėja. Jis pradeda apvaldyti savo sąnarius. Jis turi eiti, bėgti, kirsti. Jei mes už jį viską padaromė, mes paime iš jo visą iniciatyvą. Jis pasidaro toks pastumdėlis. Jisai nieko nebenori daryti. Užsiveria. Užsidaro. Sustoja jo vystymosi procesas, nes vaiko motina paskui jį per daug bėgioja. Galų gale vaikas nesąmoningai nuo šito ginasi. Jo pasąmonės kalba sako jam — tau kenkia. Jis nori išsivaduoti. Jis pradeda priešintis, priešingai daryti. Liepia jam plautis rankutes — jis neplaua, liepia nusiauti kojas, jis nesiauna, — padaryk viską už jį. Jis pasidaro visiškai pasyvus. Kartais toks negatyvizmas išsivysto nuo šitokios per didelės globos.

Čia man prisimena pavyzdys, sako Dr. Liaugminas, kurį man papasakojo dr. Adomavičius. Vieną kartą motina turėjo labai gerai išauklėtą dukterį. Visi ja džiaugėsi ir klausinėjo motiną, kaip taip žmoniškai vaiką išauklėjai?

— Auklėjau, auklėjau, kaip mano sveikas protas liepė, — atsakė.

— Kaip tu auklėjai?

— Na taip: kai aš siuvau, ir ji norėjo siūti, aš jai daviau siūti kokį dalykėlį. Kai aš raugiau agurkus į didelę statinę, mergaitė irgi nešė švarius ir nešvarius agurkus. Aš jai daviau mažą puodelį, lapų ir mažų agurkėlių. Sakau, rauk ir tu: Motina raugia į didelę bakčią, dukterė raugia į mažą indelį.

Ir dukterė visą laiką darė — ėjo iš paskos ir darė tai, ką matė motiną darant. Tokiu

būdu, matote, paprastas natūralinis mūsų kaimiečio tėvo ar motinos jausmas yra tikresnis, negu dažnai mūsų inteligentų žmonių. Jeigu tu nori dirbti (o vaikas visuomet nori dirbti), — še tau, daryk pats, tik tam pritaikytą darbą mažesniu mastu — prosyk, skalbk, denk, stala, klokl lovą ir tt. Tokiu būdu išmokstama visų darbų. Išmokstama, tai vienas dalykas, bet čia vaikas kartu lavina ir savo stebėjimą, savo rankų judesius. Tai vienas pozityvių procesų auklėjime.

Vaikas pasiruošia gyvenimui žaidžiamas. Vaikas dirba žaidžiamas ir žaidžia dirbdamas. Dar trumpiau — vaikui žaidimas yra darbas. Jo darbas yra žaidimas.

Mes kartais pykstame, kad vaikas per daug žaidžia. Kokių 5-6 metų vaiko paprašyk atnešti lėkštę iš virtuvės — jis suvažiuos per kambarį lyg automobiliu. Atvažiuoja, bet kartais išmeta. Tėvas bara — ką tu, sako, negali niekad rimtai padaryti! O vaikui to reikia. Vaikas žaidžiamas lavina savo fizines ir psichines-biologines funkcijas.

Žaidimas

Kodėl vaikai žaidžia? Yra kelios teorijos. Viena jų sako, kad vaikų žaidimas yra lygus jų polisiui: tai atliekamos energijos sueikvojimas. Tas nelabai pasiteisina. Žaidimas nėra vaikui poilsis, nes jis ir nuvargsta bežaidžiamas. Sakėm, kad žaidimas prilygsta vaiko darbui. Kita teorija sako, kad žaidimas yra pasirengimas gyvenimui. Trečia teorija — žaidimas yra kompensacinis veiksmas tų veiksmų, kuriuos jis negali tame amžiuje atlikti; tai fikcija. Pavyzdžiui, maža mergaitė negali būti motina, tai ji turi lėlę, kurią myli, globoja, kaip mamytė kad daro su kitu savo vaiku.

Kaip ten bebūtų, vaikas žaidžia, kad jis turi žaisti. Jeigu jam neduosime žaisti, jisai nustos ugdytis. Jei vietoj žaidimo duosim jam darbą dirbti, tai jis lavinsis šiek tiek, bet jis negaus išsižaisti, negalės savo fantazijos išgyventi, ir kas pasidarys? Šita užniaužtoji ten-

dencija žaisti liks kur tai toje pačioje asmenybėje užkasta ir jis pradės žaisti kai jis bus 60 metų. Sensterėjęs pradės užsiminti kokiais tai niekniekais dėlto, kad jis negavo vaikystėje išsižaisti.

Kad vaikas lavinasi per žaidimą, mes matome iš žaidimo rūšių. Patys pirmieji žaidimai yra vadinami sensoriniai. Tada vaikas per žaidimą lavina savo jusles. Nuperkam jam barškalių. Jis juos čiupinėja, mušinėja, daužo, čilpia, klausosi. Jis mėto iš lopšiuo daktus. Kodėl? Tėvas supyksta, nenori, meta, tai ir neduosiu, jis sako. Tik pakėlęs padeda vaikui žaisliuką — šis atgal ant žemės. Ką dabar daryti tokiu atveju? Žaisti, mėtyti? Tas jo veiksmas turi formuojančią, auklėjančią prasmę. Reikia sudaryti sąlygas vaiko pojūčiams lavintis, tada nereikės vaikui daktus mėtant lavinti savo klausos pojūčius.

Reikiamų sąlygų neturėdamas vaikas pats lavina savo jautimus. Jis iš numesto daikto triukšmo patiria malonumą. Kodėl malonumą? Taip jau gamtos surėdyta. Kaip tik kuri nors funkcija yra pribrendusi veikimui, tai tą funkciją vykdanant patiriamas malonumas, jos nevykdanant — patiriamas nemalonus. Reiškia, klausos organui reikia stimulo; vaikas meta ant žemės kokį daiktą — girdi; nemeta — negirdi. Vaikas čia dar pajunta kitą dalyką. Jis pajunta save kaip veikiantį subjektą. Aš metu — krenta — garsas; nemetu — nekrenta, nėra garso. Jis save pajunta kaip priežastį, kad jis gali sukelti garšą ir kartu iš to garso gauti malonumą.

Taip yra ir su visais kitais jusliniais žaidimais. Vėliau atsiranda vadinamas lavintis motoriniai. Lavinami judesiai.

(Tęsinys 8-ame pusl.)

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

NAUJAUSIOJI MAŠINA PLOKŠTELEMŲ

Moderniškiausiaji 3 greičių mašina įvairios rūšies visų dydžių plokštelėms groti

Be perdegamų lempučių

Svelnaus garso AM ir trumpų bangų radijas

Viskas tekainuoja tiktai \$99.95

Duodame 50% nuolaidą už krautuvėjų buvusias šias pavyzdines prekes:

3 vienetų Sectional sofa
2 vienetų Parlor setas
5 vienetų Dinette setas
3 vienetų miegamojo setas.

Didžiausias pasirinkimas įvairiausių rakandų

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road. Tel.: SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6, sekm. 11-5.

Chicago Savings & Loan Association

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 metų, visada išmokėjo taupytojams pilną indėlių sumą su augštu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžvilgiu yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvarkingai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų tapytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų didžiama įstaigų mokėjo tiktai 2% ir 2½% nuosimėčius. Taigi kaip matote negalite rasti saugesnės, patogesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinčius, nors nekurie skelbiai esą tvirčiausi ir saugiausi.

Tėvų atydai — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiame College-Bonus taupymo skyriuje savo vaikuiams. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augštus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės varduvų dovanėlės ir kiti to skyriaus taupymo vaikams ir jaunuoliams siurprizai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas \$37,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: GRovehill 6-7575

Atdara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

(Tęsinys iš 7-jo pusl.)

Vaikas nori eiti, lipti — tuo jis plečia savo aplinkos pažinimą. Paskui panašiai su kalba. Vaikas kalbėti neišmoksta per pusmetį. Nėra taip, kad ėmė ir pradėjo kalbėti. Tai yra labai ilgas pasirengiamasis periodas kalbai išmokti. Jau nuo 6 mėnesio vaikas pradeda garsus gaminti — balsu; 8 mėnesių daugiau garsų ištaria. Antrųjų metų angoje jis jau pradeda daug dalykų suprasti, bet jis negali išarti. Pastebėjote jį lopšelyje leliuojant; jis vėpina — la ta la, papapa, šimtus kartų tą patį kartoją, kad išlavinti savo balso organus. Kai vaikas yra 3 metų, jis kalba pats su savim. Kalba ir kalba. Įdomiausia, kai du 3-4 metų vaikai sėdi ir žaidžia, tai jie vienas paklausia ir antras savo klausia; tas klausia ir tas ir niekad nė vienas nelaukia atsakymo. Abu jie kalba abu tuo pačiu metu, kaip kartais tenka matyti traukiny senesnio amžiaus moterėles kalbant tarpusavy similtaniškai. Viena pasakoja savo istoriją ir kita tuo pat laiku pasakoja savąją. Kam tai daro? Joms nesvarbu, kad patartum, kad atsakytum. Jos paklausė ir vėl toliau kalba. Joms svarbu išuštinti visa, kas ant širdies guli. Ir viena ir kita atsiveikina labai patenkintos. Vaikas panašiai kalba, kadangi jis turi išmokti perkelti mintis į žodžius. Jis bando mintis žodžiais išreikšti. Šis procesas ilgas, kartais ir suaugęs gali vienas kalbėti lengvai, o kitas turi daug gražių minčių, bet kalbėti gerai negali; jam sunku išsireikšti, nes nėra išlavinta pas jį koordinacija tarp minties ir žodžio.

Vėliau vaikas domisi socialiniais žaidimais. Jis reikalauja draugystės. Po du, po tris žaidžia: šokinėja gatvėse, lenktynių eina.

Visi šitie žaidimai turi auklėjamosios reikšmės. Vaikai turi išsizaisti, kad pvz. socialinio intereso periodas irgi atneštų savo indėlį asmenybės formavimuisi.

Žaidimas kaip tarpinė priemonė

Pagaliau — nuo 13 metų pradeda atsiranda intelektualiniai žaidimai. Kryžiažodžiai juos įdomauja. Šachmatais jie gali lošti, šaškėmis taip pat. Tai yra reikalinga profiniam vystymuisi.

Žaidimas yra ir ugdymo ir šiandien pasidarė jau ir gydomoji — terapinė priemonė. Žaidimų vaikai šiandien yra gydomi nuo psichinių pakrikimų. Viena šveicarė parašė knygą apie žaidimo terapiją. Atėjus vaikui pas ją gydymo tikslu, ji vaikui duoda žaisti. Duoda lėles, vaizduojančias įvairius asmenis — vyrą, moterį, raganą, senutę, vaiką ir kt. Vaikui leidžiama išsizaisti kaip jis nori. Vaikas pradeda vienas (lėles) mylėti, kitas ima mušti, veja laukan. Iš to, kaip

sergąs vaikas žaidžia, pastebima, ką jis mėgsta, ko nemėgsta, kas jo asmenybę drumščia. Vaikas bežaisdamas išveikdina tą blogąją energiją, kuri yra jame susikaupusi. Jis turi veikti.

Taigi, žaidimų nereikia trukdyti kur tik galima. Juos reikia mokoviškai palaikyti.

Tėvų meilė

Kitas faktorius, reikalingas normaliam vaiko vystymuisi, yra tėvų meilė. Kiekvienas tėvas savo vaiką myli. To mokyti nereikia. Kitas nel per daug myli. Čia ir yra šuo pakastas, kaip išbalansuoti, kad ta meilė būtų savo vietoj. Kad ji nebūtų pertempta. Kad vaikas iš vienos pusės jaustų šilumą iš tėvų, kad jaustų ne malonumą, kai jį bučiuoja ar glamonėja, bet kad ta meilė turėtų kitą tikslą — kad vaiko pasąmonė jam sakytų: *tu esi saugus*, tu nieko neturi bijoti; jei kas atsiliks, tavo tėvas — motina užstos. Toks menkas sutvėrimėlis tegul tik pasijunta bent kiek atstumtas, tada prasideda visos problemos. Taip kad meilė turi būti tam, kad užtikrintų vaikui saugumą. Vaikas nesavarankiškas. Jis nežino, kas su juo gali atsitikti.

Dr. Liaugminas pasakė, jog žinąs atsitikimų, kur tėvai nesugyvena — ginčijasi, tarpe kitų ginčų ir dėl vaiko auklėjimo. Motina per daug pataikauja vaikui. Tėvas bara ją ir vaiką. Tėvai barasi savo tarpe. Galų gale tėvas visai nesikiša į vaiko auklėjimą. Tada motina pradeda: aš nenoriu viena auklėti, auklėk tu! Tėvas — auklėk tu. Kas įvyko su tuo vaiku? Tas vaikas niekam nepastebint įsimylėjo, ėmė garbinti kurį giminaitį. Vaikas už jį melsdavosi, už jį viską galėjo padaryti, visada apie tą giminaitį galvojo ir buvo laimingas, kad jis tokį žmogų turėjo. Vaiko pasąmonėje kildavo tokia nuojauta: jeigu tėvai kur pranyktų ar kas su jais atsitiktų, jis turės aną giminaitį, kuris jį globos. Štai kaip vaikas ieško užuovėjos.

Kitas kraštutinumas, kada ta meilė yra per didelė. Kada ji yra tam, kad pats tėvas nori turėti malonumą, mylėdamas tą vaiką. Glamonėja, iš rankų nepaleidžia jis ar ji dėlto, kad jiems tai malonu. Tokie tėvai leidžia vaikui daryti ką jis nori dėlto, kad vaiką per daug myli. Vokiečiai tokią meilę vadina beždžioniška meile. Vaikas išgeidė ko — gerai, tegul daro, nes aš jį myliu — nieko man negaila. Jam viskas yra galima, tegul daro, ką tik nori. Vaikas nori nelaiku valgyti — duoda, vaikas užsimanys ko nors kito — irgi duoda. Paskui vaikas pareikalauja dar ko kito — duoda. Žinoma, atsiranda momentų, kada toks vaikas pareikalauja to, ko tėvai jam negalės duoti — peilio ar skustuvo. Tada vaikas tėvų nemyli, pradeda kažkaip piktas darytis (Tęsinys 9-me pusl.).

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Seštadieniai nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2374
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Keturv. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Seštadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegėnų Ligos. Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Seštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Keturv., Penkt. TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TREmont 9-5890

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniai 1-4 val. p. p. Trečiadieniai uždaryta.

Tel.: ofiso YARds 7-1166 Rezidencijos Dr. G. ST 3-4511 Rezidencijos Dr. M. PR 6-2642
Dr. J. GUDAUSKAS
Dr. B. MORKŪNAS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
756 West 35th Street
Valandos: kasdien nuo 11 iki 3-čios ir nuo 6 iki 8 val. vakaro. Seštadieniai nuo 11 iki 4-tos. Trečiad. atdara nuo 12 iki 3-čios

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir seštad. uždaryta. Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000 Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir seštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryta. Seštadieniai 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia šaukite KEdzio 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons. Vakarai: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Trečiadieniai tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700 Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniai uždaryta.

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Ofiso telefonai: Cliffsida 4-2896 Rez. telefonai: WAibrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th STREET
(kampas 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v. Seštadieniai nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., seštadieniai 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123 Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniai ir seštadieniai nepriima ligonių.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštad. 1-4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bاندadžai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), seštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Išdėda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus. Kalba lietuviškai. 4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: YAards 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir sešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

GRADINSKAS

"Kas pirmesnis, tas geresnis"
ORO VESINTUVAI
ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS
TV, Radijai, Hi-Fi, Pardavimas ir taisymas
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. FRONTier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 4, 1960

(Tėsinys iš 8-to pusl.)

su tokiais tėvais, kurie per daug jį myli.

Vaikas atvedamas pas psichiatrą su rimtu dvasiniu sutrikimu. Pasirodo, kad jis toks pasidarė dėlto, kad motina jį per daug mylėjo. Jis nė žingsnio nuo motinos neatsitraukė, visą laiką buvo tikrai su ja. Jis ir miegojo pas mamytę iki 7 metų amžiaus, taip jis mamytės mylimas buvo. Iš viso to — per anksti pas vaiką pabunda energijos, kurios tuo metu neturėtų būti žadinamos. Toks vaikas nuvestas į mokyklą bijo, kad jo mamytės kas nepavogtų, kad tėvas prie jos neprieitų. Bėga toks vaikas vidury pamokų namo. Matom prie ko prieina per didelę meilę. Bet kai trūksta meilės, irgi blogai.

Drausmė ir bausmė

Dėl drausmės. Tai vienas solidziųjų faktorių asmenybės formavimuisi. Vaikas turi žinoti, kas galima, kas negalima. Drausmė turi būti vykdoma iš vidaus, o ne iš oro. Vaikas turi elgtis ne kaip išmokyta lėlė, bet vidinės drausmės turėdamas privalo savo elgesius kontroliuoti. Išorinė drausmė ugdytas vaikas gali būti pavyzdingas mokinys, bet vienas palikęs kaip jis elgsis, tai niekas už taip išdresiruotą neatsako. Auklėjant drausmę reikia įskiepyti vidinę drausmę, kad vaikas pajustų, ką jis gali ir ko negali daryti.

Kol vaikas dar mažas, jis lengvai pasiduoda tėvų autoritetui. Suaugęs žmogus jam yra viskas. Žinome, kad vaikai pradžios mokykloje idealizuoja savo mokytojus. Vaikams mokytojai yra enciklopedistai, jie viską žino. Tėvas negali daug pasakyti, nes mokytojas pasakė, ir šventa. Tai dar daugiau, negu koks išminčius. Jis visus mokslus žino. Vaikas mokytoją idealizuoja, jo klauso. Užtenka mokytojų pasakyti — man tai nepatinka, taip nedaryk — ir tvarka atstatyta. Taip yra vartojamas mažam vaikui subjektyvinis autoritetas. Esi savo vietoj. Bet juo labiau vaikas įeina į socialinį kolektyvą, jis pradeda labiau reikalauti objektyvinio autoriteto. Pvz. vaikų darželyje, paklauskite, kas sudaužė rašalinę. Net keliolika rankų pakils pasakyti, kuris sudaužė. O paklausk 9-rių metų vaiką, kas ją sudau-

žė. — Ne aš, ne aš, bet nesako, kas. Kodėl tokie vaikai nesako? Todėl, kad tokio amžiaus vaikui svarbiausia yra jo kolektyvo autoritetas, ne mokytojo. Vaikas peerina, įsitraukia į tą kolektyvą. Turint tą faktą galvoje, reikia palaipsniui, su vaiko amžiumi keisti ir savo taktiką.

Pradžioje taip: to nedaryk, to nedaryk. O paskui — taip negražu, taip ne vienas vaikas nedaro; tu nešvarus, kaip tu nueisi į mokyklą, ką žmonės pasakys? Pradėti autoritetą operuoti bendriniai, o ne paties savo. Jei vaikui sakysi — taip man nepatinka, tu nešvarus, vaikas atšaus: O tu, tėtė, vakar buvai dar nešvaresnis! Vaikui gali mano veiksmas nepatikti.

Dėl pačios drausmės vykdymo. Ar galima fizinė bausmė? Čia bus visokių nūmonių. Psichologija yra įrodytas faktas, kuriuo nustatomas santykis tarp jutimo ir dirgio. Pvz., jei dursim adata į ranką, tai bus dirgis, o iš to fizinis ir psichinis išpūdis bus jutimas. Taigi, čia esame dviejose sferose — biologinėje ir psichologinėje. Toks santykis yra nustatytas. Jutimas augs aritmetine progresija, o dirgis — kad atitiktų tuos jutimus, turi augti geometrine progresija. Pavyzdžiui: aritmetinė progresija bus 3 5 7 9 11 13; geometrinė progresija bus 3 6 12 24, daug smarkiau. Tuo būdu fizinė bausmė neatitinka tam išpūdziui, kurį nubaustasis turėtų iš to nubaudimo gauti. Prileiskim, vienas sumušė vieną puodelį, — duosi vieną rykštę, o jei sumuš du, kad jis gautų dvigubai didesnę išpūdį iš bausmės, jau turėsi duoti keturias rykštes. O jei sumuš 3, tai 12 rykščių ir tt. Galų gale, jei dar aukščiau eisim, tai skausmo nebebus, jei jį primušim.

Neužtarnautos bausmės pasėkos

O kas apskaitys dvasinę žmogui žalą jį fiziniai baudžiant? Taigi, fizinė bausmė pedagoginiai nepasiekia tikslo. Reikia taikyti moralinę bausmę, gėdinti jį. Parodyti, kodėl taip negalima daryti, veikti į jausmą. Kokios iš to pasėkos bus? Frebelio vaikų darželyje taip elgiamasi: pvz. vaikas sudaužė lėkštelę. Na, kas dabar bus? Iš ko mes valgysim? Ir taip tol giliai vaiką

veikia, kol vaiko sielos gelmė pasiekia. Tada sako: žinai, tu geras vaikas, sukombinuosim, tu turėsi iš ko pavalgyti — iš kitos. Taip veikiama į vaiko jausmą.

Dėl fizinės bausmės sakoma — vaiko mušimo mėlynės išlieka ne kūne, bet asmenybėje. Žiaurus su juo elgimasis vaikystėje atsiliepiama suaugusiam. Tada žmogus pradeda kito nekęsti arba ieško kam atsikeršyti.

Pvz. vienas vaikas ieškojo kaip nusikalsti: mokykloj vienam vaikui įduria adata į nugarą, kitam pieštuku į ranką, trečiam sudrasko rūbą arba rašalą išpila. Galų gale jis išėjo iš mokyklos ir padegė namą... Tada pateko policijai ir buvo aiškinama, kodėl vaikas toks blogdarys. Ištiriant ir apklausinėjant žmones patirta, kad dviejų metų amžiaus jis buvo motinos muštas beveik iki sąmonės netekimo. Atsitiko taip. Vaikas buvo kambaryje su savo sesute, kuri bežaisdama pati smailiu daiktu įsidūrė į akį ir suriko. Vaikas bėgo prie jos pažiūrėti kas nutiko. Tuo tarpu įėjo žmones.

motina ir pasakė: tu tai padarei. Vaikas gynėsi, o motina dar labiau mušė, kad jis neprisipažista. O vaikas neprisipažista dėlto, kad nekaltas buvo, o atbėgo prie susizeidusios, norėdamas jai pagelbėti. Motina to nežinojo ir plakė vaiką, kol jis sąmonės neteko. Vaiko sąmonėje iškilo iškreiptas teisybės ieškojimo balansas. Jis buvo muštas neteisingai ir šiandien jis nori, kad jį teisingai nubaustų. Tai matome, kaip giliai vaikui tokie dalykai įstrigo į jo sielą.

Matome, kad auklėjimo reikale daug problemų pasitaiko. Jos visos reikalauja psichologinio jautrumo iš pačių tėvų. Kad jie, kokiam nors neaiškumui prasidėjus, ar keistam reiškiniiui pasirodžius, ieškotų pagalbos ar pas kitus tėvus, kurie turi daugiau praktikos, pas auklėtojus, mokytojus. Kad tėvo ir vaiko santykis būtų be drausmės, būtų ir šilta. Kad vaikas turėtų, kas jį užjaučia. Reikia mokyti sutikti problemą, o jei neišmoksim — eikim klausyti paskaitų pas tuos dalykus studijavusius (Pabaiga)

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar žiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimai ištikus, natūralu jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIU

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MASS.
ANdrew 8-8764

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712

851 Hollins Street, BALTIMORE 1, MARYLAND. MULberry 5-5787.
979 So. Broad Street, TRENTON, N. J., EXport 4-8085

Greit atgabinkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išsiūsime juos!

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nuo lat augančio skaičiaus mūsų klientų patogumui,

MŪSŲ ĮMONĖ

veikianti pagal betarpiinę sutartį su Inturistu nuo 1947 m.,

PERSIKĖLĖ Į ŽYMAI ERDVESNĖ PATALPĄ

to pačio pastato 19-me aukšte.

Čia Jūs rasite didžiausią pasirinkimą reikalingų siuntiniams sudaryti

ĮVAIRIAUSIŲ PREKIŲ

Užtelkite ir įsitikinkite vietoje

Reikalaukite mūsų katalogą

Klientų automašinos naudojasi nemokama vieta garaže

Phone:
WAbash 2-9354

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

220 So. State St.
Chicago 4, Ill.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 4, 1960

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

UKRAINIEČIŲ MENO PARODA

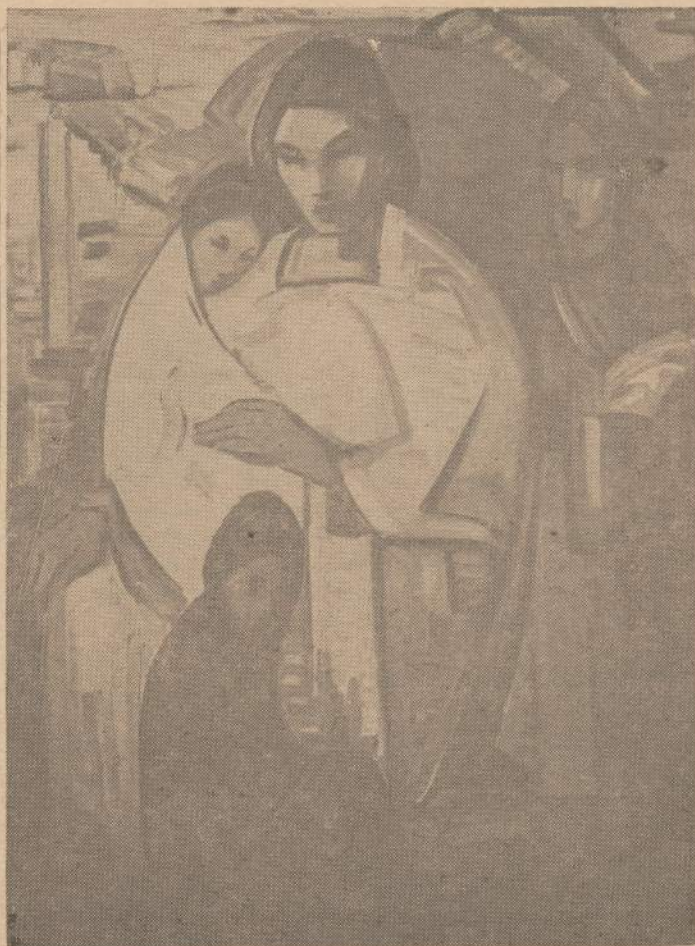
Kovoja dėl savo nepriklausomybės

Praėjusį šeštadienį, geg. 28 d. Plast salėje, 2147 W. Chicago ave. buvo atidaryta devynių Chicagoje gyvenančių ukrainiečių dailininkų ir studentų meno paroda. Išstatyta 45 tapybos ir skulptūros darbai. Keturi jų (J. Gerulak, M. Daczyszyn, A. Kolomayets ir K. Milonadis) lietuviams anksčiau pasirodė, kai buvo prieš metus surengta ukrainiečių meno paroda Čiurlionio galerijoje. Šie dailininkai ir šioj parodoj stipriausi bei kūriniais labai skiriasi nuo kitų savo kolegų. Anatole Kolomayets tvirtas ekspresionistas, pasižymi subtiliu koloritu, vieninga forma ir humanizmu. Jo "Motinystė", "Nuovargis", "Naturmortas" niekam negali nepatikti. Kolomayets mokėsi Europoje Karališkoje Akademijoje Liege, Belgijoje ir St. Luke Meno Akademijoje. Yra gimęs 1927 metais, Jaroslava Gerulak tebestudijuojanti Paryžiuje, ima naują posūkį į simbolinį abstraktizmą. Josios "Genezo" ciklas iš keturių dalių skirtingo kolorito ritmais, kaip audra išsiveržia pasibaisėtiniu dramizmu. Laisva, gilumoje viską užslepianči technika liudija subrendimą. Konstantin Milonadis gimęs 1926 m. skulptorius, turįs du laipsnius: Bakalauro ir Magistro, turi šešis metalinės skulptūros kūrinius. Šis skulptorius yra baigęs Chicagos Meno Institutą, Tulane ir De Paul universitetus. "Equilibris I" yra grynai matematinės problemos sprendimas. Šis jo kūrinys remiamas pusiausvyra: lietuviams ant ašies privalo laikytis "stabile" pozicijoje, o šeišelės su galvutėmis, atmosferai spaudžiant, turi judėti. Kita jo skulptūra, kaip "Pienė", "Derbybos" ir "Herakles ir Antaeus", įdomi. Alexander Ronchovsky gimęs 1933 m. anksčiau studijavo Illinojaus universitete, dabar studijuoja Chicagos Meno Institute, patiekė penkis tapybos darbus ir vieną skulptūros gerą kūrinį, atseit, "Leptophyllous Form". Šis studentas, berods, yra ir muzikas, daro didelę pažangą. Petro Ostasz taip pat turi šešias skulptūras, daugis jų istorinio žanro, atseit, ukrainiečių poeto Taras Ševčenko biustas, "Motina" ir kt. Bohdan Gerulak šį pavasarį baigęs architektūros kursų Illinojaus universitete, davė penkis kazeinu atliktus darbus, kurie daro gerą įspūdį. Kitos dvi studentės Oksana Teodorowycz mokosi Chicagos Meno Institute, o antroji Z. Vytanových Illino-

jaus universitete neblogai pasirodo.

Realistė dailininkė, baigusi Krokuvos Meno Akademiją ir Katovičių Meno Institutą, Maria Daczyszyn Harasowska, be kitų penkių savo kūrinių išstatė gana vykusį ukrainiečių kovotojo prieš carų režimą ir savo kultūros išlaikymą kazokų etmono Jono Mazepos portretą pilnoje uniformoje. Paveikslu fone yra ukrainiečių cerkvė prie Oakley Ave. Parodoje teko susipažinti su ukrainiečių inžinierium ir spaudos darbuotoju Jurij Artiushenko, kuris plačiau papasakojo apie Ukrainos istoriją ir didesnius įvykius. Mazepa, norėdamas Ukrainą išvaduoti iš carų globos, pasinaudodamas švedų karaliaus Karolio XII invazija į Lietuvą, sudarė sutartį su švedų karalium sumušti maskvėnus. 1709 metais etmonas Mazepa sudarė bendrą frontą prieš Petro Didžiojo kariuomenę. Susirėmimas įvyko prie Poltavos. Kova buvo žiauri ir sunki, bet švedų kariuomenę rusai sumušė, karalius sužeistas ir su savo kariuomenės likučiais pateko turkų nelaisvėn, o narsūs kazokų etmonas pateko rusams į nelaisvę ir buvo nubaustas mirtimi.

Pasak Artiushenko, Ukraina ieškojusi priemonių savo kultūrai ir tradicijoms išlaikyti, ji norėjusi bendradarbiauti su Vakarais ir Rytai, bet rusams išgalėjus ne tik Ukrainoje, bet ir Pabaltyje, viskas nuėję niekais. Prieš Mazepos pralaimėjimą, Ukraina buvusi politinis centras tarp senojo pasaulio. Kai atėjo totoriai, ukrainiečiai krėtėsi jais, kaip ir kitais aziatais, nes tarp aziatų rusų ir ukrainiečių yra didelis psichologinis ir idėjinis skirtumas. Dabartiniai ukrainiečiai esą skitų kilmės, kurie buvo Duonojaus gyventojai, kurie nuo seniausių laikų gyvenę Ukrainoje. Ukraina visuomet krėtėsi maskvėnų kunigaikščių grobuoniškomis aspiracijomis ir gynėsi nuo jų fiziškų veiksmy. Patys rusai archeologai teigia, kad iškasenos Ukrainoje liudija ten buvusios civilizacijos buvimą. Esą atkasta 3,000 kapų ir piliakalnių, kurie rodo, kad ten gyventa žmonių prieš 4,000 metų. Petras Mohilas metropolit Akademiijos įsteigėjas, skleidęs kultūrą tarp Vakarų ir Rytų žmonių. Jisai siekė humanizmo idėjų — sugyvenimo su Vakarais. Dabar rusų metropolitas patriarchas laikosi pasy-

JONAS RIMSA

"Motinystė"

viai ir negina ortodoksų tikybos Ukrainoje, kurią rusai komunistai persekioja ir jų relikvijas naikina. Komunizmas sunaikinęs humanizmą ir asmens individualybę beskelbdamas teį, kad žmogus neturi valstybės, nes valstybė turi būti viena, nes komunizmas siekiasi ir toliau naikinti vals-

tybes ir tautas.

Tenka pabrėžti, kad ukrainiečiai, kurie priskaito 40,000,000 gyventojų, turi pajėgių menininkų, kultūrininkų ir inteligentų.

Paroda būsianti pratęsta ligi šio šeštadienio, birželio 4 d. vakaro.

AIR CONDITIONING
HEATING & VENTILATING EXPERTS
 Industrial • Commercial • Residential

- SALES
- INSTALLATION
- ENGINEERING
- SERVICE

YORK BV

24 Hour Service — PHONE AB 4-5600
 ACCURATE HEATING & COOLING CORP.
 8020 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 20, ILL.

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina	\$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina	\$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina	\$6.00

Knygos kietai įristos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

**K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
 NEW YORK 11, NEW YORK**

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS DARBAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir visų pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provinciališką tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
 Brooklyn 20, N. Y.

DARBO KAINA YRA TOKIA:

\$3.00 metams, \$2.00 studentams, paskiras numeris \$1.00

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 4, 1960

ŽMOGUS ANT VIRVELĖS

Šiandien ypatingai aktualus filmas

Prieš pradėdant Woods teatre, Chicagoje, statyti pagal Boriso Morroso knygą "Dvylika metų FBI kontržvalgyboje" kaip tik susuktą filmą "Man on a String", buvo atvykęs ir pats to filmo "didvyris" Morros. Filmas bando pavaizduoti svarbiausias Morroso pergyvenimus jo dvilypio šnipo rolėje.

"Per tuos 12 metų aš visą laiką buvau pavojuje. Aš nesu joks didvyrio tipas. Nesu net joks drąsulis. Bet turėjau atlikti kai kuriuos dalykus, ir visuomet FBI man buvo kaip koks angelas sargas", pasakė Morros.

Nors filme didžiausias Morrosui gyvybės pavojus padarytas Maskvoje, kur jį perspėjo iš Amerikos gauta telegrama su kodo žodžiu "Cinerama", bet tikrumoje tatai įvykę Vienoje. Morros apie tai pats papasakojo, kaip būdamas Vienoje jis buvo pakviestas pas sovietų ambasadorių pietų ir prieš pat išeidamas į sovietų ambasadą pietų jis gavęs telegramą su žodžiu "CINERAMA", kas pagal iš anksto susitarimą reiškė "Boris tu būsi likviduotas. Skubėk namo". Morros iš savo viešbučio pasukęs aviacijos agentūros linkui, nebūdamas tikras, kad jam iš sovietų zonos (Viena tuomet kaip ir Berlynas buvo visų keturių, taigi ir sovietų Rusijos okupuota) pavyks išskristi, juo labiau, kad joks lėktuvas iš Vienos tiesiai į JAV neskrido. Tebeinant gatvę, staiga Morros pasitinka Pan American Airlines agentūros vedėjas ir iš tolo jau sako: "Misteri Morros, kokia laimė! Pasitaiko, kad šiandien turime lėktuvą, kuris skrenda tiesiai į Ameriką ir viena vieta yra atliekama!" Morros dumia tiesiai į tą agentūrą ir greit jau lėktuve, pats nustebęs, kad visame lėktuve jis yra vienintelis keleivis. Kitą rytą laisvai atsikvepia, išlipęs ant laisvos Amerikos žemės New Yorke. "Matote, kaip jie mane saugojo, kaip tikri angelai sargai", pakartojo Morros.

Filmas "Žmogus ant virvelės", kurį pagal Morroso pergyvenimus susuko Louis de Rochemont ir paties Morroso rolę vaidina Ernest Borgnine, pasivadinęs Boris Mitrow, jau eina Woods teatre, Randolph ir Dearborn gatvių kampe. Filme bandyta suderinti tikrą faktų dokumentaciją ir hollywoodišką "Western" tipo "trillerį", su fantastiška abiejų pusių šnipinėjimo mašinerija, su elektroniskais tolumo klausymo, matymo, užrašymo ir perdavimo mechanizmais, žmonių rafinuotais dingimais, jaunų vyrų ir moterų savo ir kitų gyvybėmis žaidimais ir panašiomis situacijomis nė minutei neduoda laiko įtampai atslūgti. Įdomiausi vaizdai iš Maskvos ir rytinio Berlyno, su gerais paprastais žmonėmis, bet negailėstingai žiauriai so-

vietinio šnipinėjimo sistemos agentais.

Trumpiausiai nusakant, filmo turinys yra toks:

Rusijoje gimęs natūralizuotas Amerikos pilietis Boris Morros pasidarė turtingas Hollywoodo filmų promoteris. Vienintelis jo rūpestis buvo Rusijoje, komunistų nuguose pasilikęs jo senas tėvas ir du broliai.

Tapęs turtingas ir įtakingas, Morros panorą, žūt būt, atsigabenti į Ameriką savo tėvą ir brolius, ir tuo reikalu pradėjo teirautis sovietų ambasadose. Žinoma, už tam tikrus "patarnavimus" sovietų žvalgybos ryšininkai suliko Morrosui atiduoti ir tėvą ir brolius. Tėvo pagaliau Morros susilaukė, bet už brolių išleidimą Morros turėjo pasidaryti visišku sovietų šnipu. Pirmasis didis Morros pabudimas buvo, kai gyvas atvykęs tėvas jam pranešė, jog abudu jo broliai yra enkavedistų nužudyti. Tačiau kelio atgal nebebuvo. Todėl juo labiau suprantamas Morroso paslėptas džiaugsmas, kai sykį vietoje sovietų ambasadose agentų pas jį į duris pasibeldė FBI agentai, kurie, pasirodo, Morroso santykius su sovietų žvalgyba visą laiką sekė, rekordavo, filmavo ir į magnetines juosteles užrašinėjo. Ir Morros nuo tos valandos pasidarė dvilypis žmogus: sovietų Rusijai "ištikimas" šnipas ir savo kraštui ištikimas kontra-šnipas.

Filmavimo reikalais jis yra išsiunčiamas į Berlyną, kur jį sovietų žvalgyba nusigabena į sovietinį sektorių ir iš čia išsiunčia į Maskvą...

Nuo peržengimo rytinio Berlyno "geležinės uždangos" iki Maskvos ir atgal į sugriuvusį rytinį Berlyną visas filmas yra viena paskui kitą sekancios jaudinančios scenos. Žiūrovas gauna asmeniškai dalyvauti rytinio Berlyno vokiškų-rusiškų komunistų "viršūnių" posėdžiuose, o Maskvoje pavaikščioti po miestą, patekti į sovietų užsienių reikalų ministeriją pas vyriausią sovietų žvalgybos Amerikos skyriaus viršininką ir matyti jo veido išraiškas, pabūti komunistinių šnipų akademijoje, kurią ir Morros baigė, matyti dramatiškas scenas, kaip Maskvoje aplink Morros sprandą vis tampa užsitraukia "virvelės kilpa", kaip telegrama su žodžiu "Cinerama" jį perspėja ir šaukia skubiausiai grįžti, kaip jam tatai paskutiniu momentu pasisėka, ir kaip padėtis vėl susikomplicuoja atskridus į rytinį Berlyną, kur jau iš Maskvos gautas pranešimas, jog Morros išaiškintas kaip Amerikos šnipas ir kad jį, žūt būt, gyvą ar lavoną sugautų, kol neperėjo į Vakarų Berlyną...

Žiūrovas matys naujausius modernius "mokslinės" žvalgybos technikos įrengimus bei priemones. Stačiai kaip iš

mokslinių fikcijų vaizdai, tik vienas FBI agentas prieš ištas skirtumas, kad taip yra, skendant į Maskvą dovanojosi įvairiausi elektroniniai aparatų "žiebtuvėlių" ir parodė, tai iš tolo kalboms nuklausyti kaip galutinėje bėdoje jį pavartir užrekorduoti, paveikslams toti. Ir Morros jį pavartojo, nutraukti ir pan. Pasirodo, kad tyliai be garso peršaudamas ir Amerika jau turinti tuos komunistų šnipą agentą, kuris "žiebtuvėlius", kokiais iki šiol Morrosą jau buvo suėmęs Berlyne! Trumpai, filmas vertas patyly peršaudavo tuos politinius pamatyti. Vienintelis trūkumabėgėlius, kurių pagrobti negalėdavo. Pačiam Morrosui gus — \$1.80 bilietas. Jpr.

D. JURJONO BENDROVĖJE

3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel.: CA 5-1064

Parduodami įvairūs dažai, sienoms popieris, vonios, sinkos, prausyklos, sieniniai kabinetai, grindims ir sienoms iškljuoti plokštės (tiles), kristalo dirbiniai, porcelano indai, įvairios dovaninės prekės ir daugybė kitų reikalingų namų ruošai daiktų žemiausiomis kainomis. Krautuve atidaryta kasdieną įprastinėmis valandomis ir šventadieniais nuo 11 val. iki 3 val. po pietų.

BUDRIKO

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS

3241 So. Halsted Street

PARLOR SUITES:

2 dalių svečių kambario setas	\$119.00
2 dalių setas Frieze	169.00
2 dalių setas Springinės konstrukcijos	189.00
3 dalių Diamond Frieze	219.00
2 dalių Pullman, Mėlynas Frieze	225.00

BEDROOM SUITES:

3 dalių miegamasis, riešuto medžio	\$89.00
4 dalių Mainline, šviesus	169.00
3 dalių Sundust, United	189.00
3 dalių Kroehler, riešuto medžio	189.00
4 dalių Joerns, Silver Ermine	229.00
Springinis matracas ACA	18.00
Geriausias springinis matracas, vertas	39.00

REFRIGERATORS:

Frigidaire, General Electric, Norge or Kelvinator, reconstr.	\$88.00
\$200 vertės Admiral, 9 kub. pėdų	139.00
\$249 vertės General Electric, 9 kub. pėdų	159.00
\$289 vertės Philco	189.00
\$599 vertės — 2 durų General Electric, 13 kub. pėdų, autom.	389.00

DINETTES:

\$59 vertės 5 dalių metaliniai	\$37.00
\$149 vertės 7 dalių Chromium, Douglas	88.00
\$99 vertės 5 dalių Bronzette	59.00
\$149 vertės 5 dalių Virtue	88.00
\$850 vertės valgomojo kambario setas 9 dalių	450.00
\$279 7 dalių valgomasis	179.00

RUGS AND LINOLEUM:

9x12 Nylon karpetas	\$29.00
9x12 Vilnonis karpetas	49.00
9x12 Linoleum	3.95
Gaziniai pečiai nuo	35.00
Plaunamos mašinos nuo	64.00

LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI

Budrik Furniture

3241 So. Halsted St. Tel. CA 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9 val. vakaro.

Radio programa su mįslių kontestu iš stoties WHFC, 1450 kil. sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų. Pasiklauskite.

NAUJIENŲ linksmas pavasarinis PIKNIKAS

Naujienu Piknike dainuos ir šoks šios dainininkės

Sekmadienį, Birželio-June 12 d.

BUČO SODE, Willow Springs, Ill.

• BUS ĮVAIRI PROGRAMA • ŠOKIAMS GROS SAUNUS ORKESTRAS

Visi kviečiami atvykti

Teks mokėti \$1.00 už automobilio įvažiavimą
